

Reggeli Ujság

Ujvidék, 1941 július 4, péntek

Szerkeszti:
ANDRÉE DEZSÓ

22. évfolyam 161. szám

Sztalin beismeri a német eredményeket és rombolásra szólítja fel a lakosságot

A szovjet kormány elhagyja Moszkvát és az Uralba költözik

A Torino hadosztály elindult az orosz harctérre

A Mölders-raj négy nap alatt 340 szovjetgépet pusztított el

A Bialistoktól keletre a szovjet csapatokra mért katasztrófális vereség felülmulta a német nép legvérmesebb reményeit is. Az egész német sajtó behatóan foglalkozik ezzel a világtörténelmi méretű döntéssel. Emellett a lapok rámutatnak arra a kemény ellenállásra, amelyet a bolsevista csapatok az egész arcvonalon tanúsítottak. A Kreml felismerte a harcok korszakalkotó jelentőségét — írja a Völkischer Beobachter. Ezek a harcok a szovjetseregek kihívása miatt következtek be.

Keleten a világnézeteknek az élethez való joga dől el. Aki most

alul marad, örökre eljátsza szerepét. A zsidó világbombasztés érzi, hogy a német védekezés nemcsak messzemenő terveit hiúsította meg, hanem végzetes tevékenységében is életveszélyesen fejegetve érzi magát. A szovjethadseregek ezért a bolsevizmus létéért kell küzdeni. Ez a magyarázata annak a makacs ellenállásnak, amelyet a bolsevista csapatok az egész vonalon tanúsítottak és ezért akarták a katonai és politikai vezetők, hogy a bolsevista hadsereg — tekintet nélkül a német győzelmekre — az utolsó cseppig elvérezzen — írja a lap.

győzhetetlen hadseregek. A Szovjetunióban nincs helye hangulatrontásnak és fegyelmetelenségnek. A legkiméletlenebb harcot kell indítani a zavartkeltők és a rémhírterjesztők ellen. El kell pusztítani mindent, amit az ellenség felhasználhatna.

A szovjetkormány készen áll a menekülésre

Newyorkból jelentik: Ankarából érkezett amerikai jelentések szerint Sztalin szerdán este magánbeszélgetésben kijelentette, hogy ha a német csapatok Moszkvát fenyegetik, kész a szovjetkormány székhelyét Moszkvából áthelyezni az Uralba. Már minden előkészületet megtettek arra, hogy végrehajtsák a visszavonulást az Uralba. A kormány először Sverdlovskba, majd Omszkba megy szükség esetén.

Moszkva súlyos aggodalmait

Bázelből jelentik: A Basler Nachrichten stockholmi tudósítója jelenti, hogy a nankingi kormánynak a tengelyhatalmak által való elismerése Moszkvában a legsúlyosabb aggodalmakat keltette. A legújabb

fordulat ugyanis megfosztja a Szovjetet az utolsó reménytől is, hogy az Egyesült Államok esetleg Vladivosztokon át juttathatja el segítségét a Szovjet Uniónak.

A németek és szövetségeseik a Fekete tengerrel a Jeges tengerig támadnak

**A szovjet haderő az egész arcvonalon visszavonul
A németek mindenütt üldözik a menekülő ellenséget**

A német véderőfőparancsnokság jelenti a vezéri főhadiszállásról:

Német és román kötelékek Moldova északi részéből kiindulva, szerdán átlépték a Pruth folyót és a Dnyeszter felé nyomulnak előre. Ezzel a szövetséges seregek a Fekete-tenger és az Északi Jeges-tenger közti egész arcvonalon támadásra indultak. Míg a szovjet-hadvezetőség eddig nyilvánvalóan arra törekedett, hogy a német előretörést a határ közelében feltartóztassa, ugylátszik, hogy a szovjet haderő ellenálló ereje immár megtört és az ellenség az egész arcvonalon visszavonulóban van.

A Bialistoktól keletre folyó megsemmisítő csata világtörténelmi jelentőségű. A szovjet véderő számos lövés-, lovas- és páncélos hadosztálya megsemmisült. A hadsereg és a légi erő kötelékei üldözik a menekülő ellenséget.

Az Anglia elleni harcban a légi haderő az elmúlt éjszaka elszállított egy ötezer tonnás kereskedelmi hajót és bombázta Délkelet- és Délnyugat-Anglia kikötőberendezéseit.

Az ellenség az elmúlt éjszaka Északnyugat-Németország különböző pontjaira robbanó- és gyújtóbombákat dobott le. Néhány polgári személy meghalt és megsebesült. Lakóházakat találat ért, főbbek között Brémában és Oldenburgban. Éjszakai vadászok és a légelhárító tüzérség három angol gépet lelőtt.

Június 26-tól július 2-ig 109 angol gépet lőttünk le. Saját veszteségünk ugyanezen idő alatt 12 gép volt.

A Mölders-raj sikerei

Möldres alezredes, a híres német harci repülő vadászraja, négy nap alatt 190 szovjetgépet lőtt le légi harcban. Ezek közül 177 bombázó, 12 vadász, egy pedig felderítő repülőgép volt. Ugyanezen idő alatt ez a vadászraj tüzfegyvereivel mintegy 150 gépet semmisített meg a földön és még sok más gépet megromgált. A raj ennyi szovjetbombázó megsemmisítésével lehetővé tette a német páncélos élesorok, menetoszlopok és hátsó összeköttetések zavaraalan kifejlődését. Sok esetben a bolsevista repülőket saját területük felett akkor lőtték le, amikor még nem tudták ledobni bombáikat, úgyhogy a lángolva lezuhanó repülőgépek vagy a végső szükségben ledobott bombák éppen a szovjetcsapatok között okoztak nagy zavart. A legtöbb esetben sikerült az ellenséges kötelékeket teljesen felmorzsolni.

Az első napon Bresztlitovszkától északra 25 Martin-bombázóból álló szovjet harcikötelék 4 gép kivéte-

lével teljesen megsemmisített Mölders alezredes raja. Ugyanezen a napon egy másik szovjetköteléknek mind a 9 gépét lelőtték. Mölders alezredes a háború kitörése óta már 82 ellenséges gépet lőtt le, nem számítva a spanyol polgárháborúban lelőtt 14 gépet.

MUSSOLINI SZEMLEJE

Rómából jelentik: A Duce csütörtök reggel szemlét tartott a Torinó-hadosztály felett, amely most indult el Rómából, mint az expedíciós haderő egyik része, hogy résztvegyen a szovjet elleni hadműveletekben. A teljesen gépesített hadosztály két gyalogos és egy tüzérezredből áll. A Duce Rintelen tábornok, római német katonai attasé társaságában elépett a hadosztály sorfala előtt, majd rövid beszédet intézett a katonákhoz. Buzdította őket a bolsevizmus elleni harca és felszólította, arassanak újabb győzelmeket a haza dicsőségére és nagyságára.

Sztalin beszéde

Helsinki-ből jelentik: A keleti harctér eseményei arra késztették Sztalint, hogy csütörtök reggel rádióbeszédet mondjon. Egyrészt beismeri a német hadsereg eddigi eredményeit és igyekezett a szovjet-haderőt mentgetni, másrészt pedig arra szólította fel a bolsevistákat, hogy hátorságukat ne veszítsék el és éles fenyegetésekkel szembe fordult a bolsevista rendszer minden belső ellenségével. Kijelentette,

hogy az ellenség előrenyomulása tovább tart és már elfoglalta Litvániát. Hazánk komoly veszélyben fog — mondotta. Ez arra vezethető vissza, hogy a németek a háborút számukra előnyös feltételekkel kezdték. A németek mozgósítása előrehaladottabb volt, mint a szovjet hadseregé.

Sztalin ismételt hangzott, hogy a most folyó küzdelem élet-halál harc, azonban nincsenek le-

A keleti német offenzíva eddigi mérlege:

A németek július 1-ig több, mint 160.000 foglyot ejtettek, 5774 páncélkocsit, 2330 ágyút és négy páncélvonalat zsákmányoltak

A szovjet légi erő 4725 repülőgépet veszített Horvátországból is önkéntes csapat indul az orosz harctérre

A német véderőparancsnokság csütörtök reggel kiadott jelentése szerint június 22-étől július 1-éig a német csapatok a keleti arcvonalon 5774 páncélkocsit, 2330 ágyút, 4 páncélvonalat és megszámlálhatatlan mennyiségű géppuskát és puskát zsákmányoltak. A szovjet légi erő elvesztett ugyanezen idő alatt 4725 repülőgépet. Az eddig megszámlált foglyok száma több, mint 160.000. Figyelembe véve a szovjet védekezés szívósságát és az elkecsereedett kitérés kísérleteket, az ellenség véres veszteségei többszörösen felülmúlják a foglyok számát. A német veszteségek általában örvendetesen csököltek.

Bialisztoktól keletre a szovjet-egységek megkísérelték a kitérés az átkarolásból. A német csapatok négy rohamot vertek vissza és súlyos veszteségeket okoztak a bolsevistáknak. E harcok során a német csapatok igen sok foglyot ejtettek és még szorosabbra vonták a gyűrűt.

Az a német páncélosköteték, amely Dubnó közelében súlyos harcokban visszaverte a bolsevisták páncélos támadásait és nagy veszteségeket okozott az ellenfelnek, a harcok során egy nap alatt 62 páncéloskocsit semmisített meg.

A finnországi szovjetkonzulátusok kémkedést folytattak

Beavatott finn körökben részletesen ismertetik azokat a körülményeket, amelyek mind arra mutatnak, hogy a Szovjetunió a múlt év márciusában megkötött béke után is Finnország megsemmisítésére törekedett. A Szovjet már egy hónappal a békekötés után új követelésekkel állott elő. Ezek közül különösen méltánytalan volt az, amelyet igényt tartott Hangö területére, amelyet Finnország csak bérbeadott a Szovjetnek. Jöttek azután a politikai követelések, amelyek — mint beavatott finn körökben kiemelték — a szerződésnek, enyhén szólva, igen szabad értelmezésén alapultak.

A finnországi szovjetkövetés és konzulátusok személyzete bebizonyíthatóan kémkedést üzött, a finn kommunistákat támogatta és hasonló állapotokat idézett elő, mint a Baltikumban. A hivatalos szovjet külpolitika is beavatkozott a finn ügyekbe. Így jogot követelt annak meghatározására, milyen személyek gyakoroljanak bizonyos hatásköröket Finnországban. A finn ismertetés végül elmondja, hogy június 22-éig a Szovjet összesen 109 ízben köve-

tett el határsértést szárazföldön, 84-szer pedig repülőgépei végeztek berepüléseket finn terület fölé.

A FRANCIA ÖNKÉNTES HADTEST MEGSZERVEZÉSE

Több semleges ország, így Spanyolország és Svédország önkéntes hadtestet toboroz az Oroszország elleni háborúra. Ez a mozgalom Franciaországban hasonló kezdeményezést hívott életre. A megszállt Franciaországban a »Népi nemzeti fömörülés« pártjának egyik vezetője máris hozzáfogott a francia önkéntes hadtest megszervezéséhez. Mint hivatalos francia helyen kijelentették, a szabad francia területen nem górdítenek akadályt az önkéntes szabadsapatok megalakítása elé, de megjegyzik, hogy a fegyverszünet záradékai korlátozzák Franciaországnak azt a jogát, hogy katonai jellegű egységeket toborozzon. A francia közvélemény általában kedvezően fogadja azt a gondolatot, hogy az európai együvértartozás kifejezéséül önkénteseket küldjenek a bolsevizmus elleni küzdelembe.

A horvát államvezető felhívása

Zágrábból jelentik: Pavelics horvát államvezető szerdán felhívást intézett a horvát önkéntesekhez a Szovjet elleni harcra. A moszkvai zsidó-bolsevista vezetők — mondja a felhívás — arra készültek, hogy behatoljanak Délkelet-Európa és a Balkán országaiba. Ismeretes, hogy a moszkvai bolsevisták mindig ellenségei voltak a horvát népeknek, mindig a szerb vezetőket támogatták és a horvát népet uralmuk alá igyekeztek kényszeríteni.

A legyőzhetetlen, eddig nem ismert hadi dicsőséggel övezett német hadseregek megverik a bolsevista támadót, amely a világ pusztulását előkészítette. E nagy, sorsdöntő órában a horvát nép nem lehet az

események nyugodt szemlélője. A független horvát állam valamennyi részéből és a nép minden rétegéből naponta érkező felhívásoknak eleget téve, elhatároztam, hogy megengedem önkéntes alakulat létesítését, amely a győztes német hadsereggel vállatvetve harcol majd az örök ellenség ellen.

ELTÜNT KATOLIKUS PAPOK

Mint a Német T. I. jelenti, az eltűnt katolikus papok száma Litvániában és Észtorországban 583-ra emelkedett. A papok felkutatását csak a német csapatok által megszállt területen lehet folytatni. Tizenhét katolikus pap agyonlövését szovjet részről beismerték.

Nagy tömegben jelentkeznek az önkéntesek Spanyolországban

Madridból jelentik: Valenciában több, mint ezer önkéntes gyűlt össze, hogy a Szovjet ellen harcoljon. Az egész országban oly

nagy tömegekben tódulnak az önkéntesek a jelentkezési irodákhoz, hogy sorshuzás útján választották ki őket.

Az amerikai védelmi bizottság felhívása

Newyorkból jelentik: Az a bizottság, amely az Egyesült Államok védelmét a szövetséges hatalmak megsegítésével kívánja biztosítani, Amerika védelme érdekében azt követeli, hogy létesítse-

nek hajókaravánokat, küldjék Európába amerikai önkéntesekkel az összes, rendelkezésre álló repülőgépet és szállják meg az Egyesült Államok Atlanti- és Csendes-óceáni támaszpontjait.

Előtérben az indiai kérdés

Berlinből jelentik: A német külügyminisztériumban kijelentették, hogy német részről a legnagyobb nyugalommal nézik, ha London Wavel kiküldésével azt akarja kifejezésre juttatni, hogy India szerepe kezd előtérbe kerülni. Németország nyugalmanak elsősorban az az oka, hogy Wavel tábornok, mint katonai parancsnok, német felfogás szerint eddig csak balsikereket könyvelhet el és jövő fevékenységét is egész bizonyosan balsikerek fogják jellemezni. A Berliner Börsenzeitung emlékeztet arra, hogy Churchill már a német—szovjet háború kitörésének pillanatában nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a német tervek Indiát az eddiginél is jobban veszélyeztethetik.

vesebb a harc Tobruk körül. A gyűrű itt egyre összefűz szorul és a szárazföldi ostromló sereg mindinkább előre dolgozza magát. A tüzérség munkáját repülők támogatják. A helyőrséget kétségbeesett helyzete kitérés kísérletekre készíti, amelyek azonban sorra összeomlanak.

UJABB FRANCIA HADI-FOGLYOK ÉRKEZNEK HAZA

Mint a vichyi kormány közli, a német nagykövetségtől kapott értesítés szerint a francia hadifoglyok négy új csoportját engedik szabadon. Hazaengedik a fehér-fajú személyeket, akik francia területen laktak, továbbá mindazokat a tartalékos tiszteket, akik résztvettek az első világháborúban. Hazabocsátják továbbá az 1900 januárja előtt született hadifoglyokat, kivéve a hivatásos katonákat. Végül szabadon engednek ezer francia postai, táviró- és távbeszélőtisztet.

TILTAKOZÁS BEIRUTH BOMBÁZASA MIATT

Vichyből jelentik: A libanoni kormány erősen hivatalosan tiltakozást emelt Beiruth nyílt város angol részről történt bombázása miatt. A tiltakozó jegyzék szerint az angol repülők vasárnap óta minden éjjel légi támadásokat intéznek Beiruth ellen. Az angol repülőknek ez a magatartása már nem háború, hanem terror — mondja a jegyzék.

AZ ANKARAI NÉMET ÉS OLASZ KÜVETSÉG ISZTANBULBA KÖLTÖZIK

Papen nagykövet csütörtökön a német nagykövetség tagjaival együtt átköltözött Ankarából Isztanbulba, ahol a német nagykövetség a nyári hónapok alatt tartózkodni szokott. Az olasz nagykövetség a hét végén követi őket.

AZ AFRIKAI HARCTÉR

A sollumi arcvonalon az angolok június közepén elszenvedett veresége óta aránylagos nyugalom van, amelyet időnként járőr- és légi tevékenység szakít félbe. Annál he-

Miért akar Amerika újabb támaszpontokat?

Berlinből jelentik: Mindig a német veszélyt kellett elővenni, ha Rooseveltt idegen birtok után nyújtotta ki kezét — írja a Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz — utalással arra az erős propagandára, amelyet az északamerikai beavatkozáspártiak annak érdekében kifejtettek, hogy Amerika a Szovjetunióval szülő hadianyagszállítások ellenértékéül — katonai támaszpontokat szerezzen Szibériában, szemközt Alaszkával. Ennek az állításának igazolására a német lap rámutat a délamerikai és grönlandi katonai támaszpontok megszerzésére irányuló amerikai törekvésekre, a Dakar, az Azori szigetek és a Kanári szigetek, sőt az irországi támaszpontok felé vetett sóvárgó pillantásokra. A szibériai támaszpontok megszerzésére vonatkozó kívánságokat szintén azzal az állítással vezették be, hogy meg kell előzni a német veszélyt. Valójában azonban arról van szó, hogy Japán bekerítését, amelyet több csendes-óceáni szigeten már megkezdtek, ez alkalommal észak felé is szeretnék

tökéletessé tenni. Ezt a kérdést azonban nem szabad csupán Roosevelt uralmi politikája szempontjából megítélni. A mostani esetben senki sem hagyhatja figyelmen kívül, hogy az Egyesült Államok támogatásukkal új lendületet adnának annak a harcnak, amelyet a Szovjet folytat a civilizáció és az európai béke kiépítése ellen.

Megkezdték az újvidéki vasúti és közúti híd vasszerkezetének kiemelését a Dunából

A kereskedelmi minisztérium hidépítési osztálya szakértőket küldött Újvidékre, akiknek irányítása mellett a MÁV gépgyár szakmunkásai és hidászok megkezdtek a közúti és vasúti híd Duna fenekére került vasalkatrészeinek kiemelését. Tekintve, hogy a hidvas szerkezetének felemelése nagy súlyánál fogva nehézségekkel járna, a hidrészeket felrobbantják és így hozzák a felszínre emelő segítségével.

A magyar iskola...

A kereszténység két legnagyobb apostolának, két hitvalló oszlopának ünnepén bezárultak az iskolák kapui. A közélet ilyenkor legtöbbször foglalkozik az iskolákkal. Betűrendek hatalmas oszlopai vonulnak fel minden évben. Péter-Pál táján, hogy az iskolákról és az iskoláztatásról véleményét mondjanak. Az iskolák egy-egy munkája egy nemzedék életében kitörölhetetlen nyomokat hagy. A történelem nagy eseményei ma az iskolákéval szemben csak fokozzák a közélet érdeklődését. A táskák mélyén szendergő palavesszők, melyeknek fehér nyoma a tábláskákról olyan lélekébresztő erővel vésődik egy-egy induló nemzedék szellemi életébe, az ABC-ék és tankönyvek óriási betűhadászatai, amelyek nemzetek sorsát döntik el, a most megindult világmérföldes idején különös figyelmünket érdemlik. Ha az emberiség történelmében, döntés készült vagy történt, a gyanútlan gyermeki kézzel remegő áhitatban hegyezett első kis palavesszőnek mindig kiemelt jelentősége volt. A gyermek az iskolában találkozik először az étellel. És a legtöbbször már az első szó, az első mozdulat, amellyel találkozik, eldönti további sorsát.

Ki nem látott virágos rétet, s ki nem látta azt a rétet kaszálás után? Amikor a levégőt rendekben szüntelenek és halnak el a rét legszebb ékességei, legpazarabb virágjai. Valahogyan így néztek ki a mi gyermekeink az elmúlt huszonkét évben. Kíméletlen, halálos kasza suhintott végig gyermekeink s ifjúságunk soraiban. Az alkotásra képtelen, csak hatalmaskodó államszervezet kíméletlenül vigyázott arra, hogy az iskolákban nemzeti egyéniségünk szövegét is csak pontosan körvonalozott tudnivalókra terjedhetett ki. A magyar tanító és nevelő szinte levegőtlenített térben maradt tanítványai-val. Az eredményt ismerjük. A hősi küzdelemben gyors megrokkadás várt a tanítóra, a tanulók kedvetlen soraiban pedig minden mértéket meghaladón pusztított az irástudatlanság. Mert lebélyözött, vagy elfojtott lélekkel az iskola sem nem oktatathat méltóképpen, mégkevésbé nevelhet. A bűnben fogant elfojtottság akkora volt, hogy még azt sem vették észre, hogy mi nemzeti egyéniségünk törhetetlen erejével az iskolában elszennvedett szellemi veszteségeket pótoljuk. Pótoljuk a veszteség és szenvedés mindent leborzó ellenállásával, kulturánk örök értékeinek egyre világosabb átélésével, az ezeréves alkotó magyar szellemiség lelki fölényével. S mialatt nálunk a megtartó lelki erő irányító, történelmi tényezőkké léptek elő, nálunk a csak politikai ténykedés szellemi romlására, sőt azt messze meghaladó erkölcsi katasztrófává mélyült el. Még ma is megdöbbenéssel emlékszünk a szörnyű diák-erkölcsbotrányokra és az egész iskolai életet megfojtó bukások tengerére.

Az iskola igazi célja mindig és mindenütt csak egy lehet: a meglevő tényleges kulturértékek sértetlen megtartása a mának, mindenekfelett pedig a magunk szellemi és lelki értékcsökkenésével való átadása a holnap számára. Az iskola a szellemfejlesztés és a lélekminőség otthona. Az iskola az a magasztos közéleti intézmény, amely céljában soha sem változik meg. A magyar iskola célja a magyar történelmiség ezeréves alapjain épült fel. Első és legnagyobb tanítónk maga Szent István király, kinek országépítő ténykedése ugyanolyan alkotó szellemiség, mint amelyen erkölcsi-lelki nagyság, nevelői személyiség a Fiához intézett Intelmeiben. Szent István lángelméje biz-

A vidék különböző helységeiből Ujvidéket előzőnlő cigányok

sorozatos betöréseket és lopásokat követtek el az utóbbi napokban

— Ujvidéki rendőri hírek —

Ujvidék környékéről az utóbbi napokban illegális uton egész sereg foglalkozás nélküli cigány özőnlőtte el a várost és alamizsnakoldulás, valamint jóslás ürügyével beférkőztek a házakba és kisebb-nagyobb lopásokat követnek el.

Mindenkinek saját érdeke, hogy a csavargó cigányoktól megtisztítsák Ujvidéket, ezért ügyeljen a lakosság is, hogy házaló cigány ne maradjon egyedül pillanatra sem a lakásokban. A tucatnyi baromfi- és élelmiszerlopás mellett újabban a következő tolvajlásokat követtek el ismeretlen cigányok.

Egy cigányasszony Bernhardt Károlyné lakásán pillanatokra egyedül maradt, de ez az idő is elegendő volt neki arra, hogy a nyitott szekrényt felturva

elémelje Bernhardtne 450 pengő megtakarított pénzét.

Bakos Rozália ujvidéki lakosnőből 115 pengőt lopott el ismeretlen cigány. A tettes felturta a lakást és az ágy párnái alatt találta meg a károsult pénzét. Gellért Istvántól ruhaneműt loptak el 200 pengő értékben. Weisz Rezső szabóhoz több cigányasszonyt tért be vásárlás ürügye alatt. Egyikük óvatlan pillanatban besurrant a lakásba és elloptott egy öltözet ruhát, amelynek értéke meghaladja a 200 pengőt. Karaba Bertalan lakásáról

140 pengő készpénzt lopott el ismeretlen (valószínűleg cigány) tettes.

A rendőrség minden esetben széleskörű nyomozást indított a tettes kézrekerítésére.

A cigányoknak külön módszereik van a tolvajlásokra. Megfigyelik az egyes lakásokat s ahol férfi vagy nő egyedül tartózkodik, oda mennek be egyszerre ketten-hárman. Magános nők ne nyissanak ajtót, ha cigányt vagy cigányasszonyt látnak a küszöbön! A cigány férfiak lelkiismeretét bizonyára sok terheli azokból a betörésekből is, amelyeket Ujvidék területén mostanában elkövettek. Süle István ujvidéki lakos házába betörték és 300 pengő értékű különféle tárgyat vittek el a tettesek. Hampel Bertától összes ékszereit ellopták, a betörők gyűrűket, aranyláncokat és briliáns fülbevalót vittek el

közel 600 pengő értékben.

A legsikeresebb betörést Szmiciklász Jánosnál követték el. Szmiciklász moziban volt, távol-

létében betörők turták fel a lakását és

több, mint 2.000 pengő értékben értéktárgyakat és különféle holmit vittek magukkal.

A rendőrség széleskörű nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére. Bizonyos jelek arra vallanak, hogy Szmiciklász cselédje, Csizmár Juliska követte el a betörést, illetve bűntárs volt. Megerősíti a gyanút az is, hogy a cseléd lány a betörést követő napokban eltűnt. Tekintettel arra, hogy a nyomozást példás lelkiismeretességgel végzik Ujvidék kitűnő titkosrendőrei,

bizonyosra vehető, hogy a tettesek hamarosan zár alá kerülnek.

Cipész Sándor Mátyás királyutcai vendéglőjéből ismeretlen betörők 1000 pengő értékben különféle tárgyakat és szeszszitalokat vittek el. A báni palota egyik szuterén helyiségéből ismeretlen tettes kisebb értékű tárgyakat emelt el.

Zahorecz Mihályné munkásasszonyt a Dungszerzők-féle kölpini kendergyárban munka közben

szerencsétlenség érte.

A súlyosan sérült nőt beszállították az ujvidéki közpórházba, Zahoreczné túl van az életveszélyen. A rendőrség vizsgálatot indított a felelősség kérdésének megállapítására.

Ballon-, eső-, vihar- és lodenkabát
Valentia Győző
Budapest,
V. Nádor-utca 13. Nagyban is

Bajtárs kutatás

(Ebben a rovatban díjtalanul közöljük a katonai üzeneteket.)

Bartha László honvédszázados, 1915 július—szeptemberben a kombinált honvéd Riffel-ezred I. zászlóaljának parancsnoka volt.

Pach Dezső, szegedi 5. honvédegylegreddbeli főhadnagy, 1915. július—szeptemberben a kombinált honvéd Riffel-ezred 2. századának parancsnoka volt. — Mindkettőt keresi dr. Salamon Frigyes ügyvéd, volt népfelkelő hadnagy, Ujvidék.

lasztó lelkiség. A mai nagy küzdelemben is tiszta a feladatunk. Csodálatosan tiszta és ezért győzelmes. Ervényt fogunk szerezni az Országépítő Király lelkiségének: megőrizzük a magyar fajta alkotó öntudatát és állandó cselekvésben tartjuk nevelői-erkölcsi lelkiségét, önértetét.

Ez a magyar iskola feladata is. A történelmi magyar iskola feladata.

KRISTÁLY ISTVÁN

Erdmannsdorff budapesti német követ távozására

Ulóda Dietrich von Jagow

Hitler vezér és kancellár Ribbentrop birodalmi külügyminiszter előterjesztésére Dietrich von Jagow S. A. főcsoportvezetőjét

budapesti német követé kinevezte.

Erdmannsdorff eddigi budapesti német követet a külügyi hivatalba rendelték.

Ottó von Erdmannsdorff az eddigi budapesti német követ igaz jó barátunk, aki éveken át töltötte be fontos állását a magyar fővárosban, velünk volt küzdelmeinkben, amelyeket a baráti tengelyhatalmak oldalán vívtunk. Attól kezdve, amikor először omlott le a trianoni magyar határ, mindvégig hű barátként állt mellettünk és tekintélyes szerep jutott neki Magyarországon megerősödése és területi gyarapodása folyamán. Távozásra igen széles magyar körökben kelt őszinte sajnálkozást. Hü sáfárja volt Berlinnek, de ugyanakkor jó barátja Magyarországnak, amely most távozásra órájában

őszinte elismerésének és hálájának ad kifejezést.

Erdmannsdorff Ottó követ felesége a budapesti társadalom egyik legkedveltebb hölgytagja volt. Vendégszerető házuk kedves és meleg hajlékot nyújtott mindazoknak, akik a német—magyar barátság jól átértett jegyében ott összegyűltek.

Szaktanács mesterek és segédek kötelező jelentkezése

Hirdetmény

Felhívom az alább felsorolt foglalkozású és szaktanács ujvidéki lakosokat, hogy lakóhelyüknek nyilvántartásba vétele végett a m. kir. rendőrközlönyben, Iskola-u. 7. szám I. emelet 23. szoba délelőtt 9 óráig 2 óráig jelentkezzenek.

Jelentkezésre kötelezettek az alább felsorolt foglalkozású szaktanács önálló mesterek és segédek:

autógarasztulajdonosok, gépjármű javítással foglalkozó üzemtulajdonosok, gépészmérnökök, műszaki tisztviselők, motorszerelők, gépkocsi alváz szerelők, műszerészek, szerszámgép munkások, gépkocsi alváz lakatosok, kovácsok, bádigosok, hegesztők, karosszéria bogárok, asztalosok, gumimunkások, kárpitások, villanyszerelők.

Július 7-én az A—H betűvel kezdődő nevek, július 8-án H—N betűvel kezdődő nevek, július 9-én N—Z betűvel kezdődő nevek jelentkezzenek.

A jelentkezés kötelező, elmulasztása a kihágásokra vonatkozó rendelkezések szerint büntetettik.

Ujvidék, 1941 július hó 1-én.

vezető Bayer Ferenc tábornok, városi katonai parancsnok.

HIREK

— ÜGYELETES SZOLGALAT UJVIDEKEN. Ügyeletes városi orvos dr. Bauer József, II. Rákóczi Ferenc-ut 71. (Telefón: 26—84.) Ügyeletes gyógyszerárak: Grossinger J., Mussolini u. 30. (Telefón 27—40) és Popovics I., II. Rákóczi Ferenc-ut 124. (Telefón 37—74.) Mentők és tüzoltók: telefón szám: 33—22.

— Vasárnap éjjelkor megnyílik a horvát—magyar vasúti forgalom. Zágrabi jelentés szerint július 7-én éjjelkor megnyílik az utas-, pogyász- és áruforgalom Magyarország és Horvátország között Eszék együttes határállomáson keresztül.

— Halálozás. Szabadkáról jelentik: Winkler Lénárd 74 éves keletibai plébános, pápai kamarás, a keletibai Szent Anna plébánia plébánosa, hirtelen elhunyt. Az elhunyt 49 éven át volt gyóntató pap, halálával érzékeny veszteség érte a katolikus társadalmat.

— Lebontották Munkácsy Mihály szülőházát. Munkácsy Mihály, a világhírű festőművész szülőházának lebontását most fejezték be Munkácson. Helyén kedden kezdték meg egy háromemeletes városi bérház építését. A munkák máris serényen folynak, ami azt bizonyítja, hogy a háborús események egyáltalában nem gátolják az építőmunkát. A Munkácsy Mihály emléket megőrző aranybetűs márványemléktáblát a lebontott egyemeletes épület falából kiemelték és azt az új bérpalota megfelelő helyén helyezik el ünnepélyesen.

— Vakilárma Ujvidéken. Az ujvidéki tűzörség értesítették, hogy a Ford garázsban nagy tűz van. A tűzörség kivonult, a tűznek azonban már nyoma sem volt. Kiderült, hogy egy autó karosszériája gyuladt meg, de hamarosan eloltották.

— Az indiai mohamedánok autonómiát követelnek. Rómából jelentik: Az indiai mohamedánok szövetségének elnöke, Dsinah, Bangalorban mondott beszédében élénken foglalkozott a mohamedánok és indusok közötti levő viszonytal. Kijelentette, hogy a mohamedán többségű indiai tartományok autonómiája az Indiában élő 90 millió mohamedán számára létkérdés. Az indiai mohamedánok éppen úgy feléknak szabadulni az angolok, mint az indusok uralma alól.

— Születés, házasság, halál Kishegyesen. Az anyakönyvi hivatalban júniusban az alábbi bejegyzéseket eszközölték. Születtek: Hartmann Károly, Czékus Attila István, Szabó Ferenc, Kelemen Ilonka, Kocsis Jolánka, Barna Lajos, Bacsó József, Mendrei Erzsébet, Ábrahám Zoltán Péter, Gubánics Anna, Máté Péter és Papp Margit. Meghaltak: Karna Gáspárné szül. Molnár Julianna 39 éves, Hermecz Illésné sz. Trombitás Mária 73 éves, Tóth József 66 éves és Csordás Andrásné szül. Kerepes Rózsa Teréz 60 éves. Házasságot kötöttek: Rádovity Szvetozár és Hajdu Margit, Burján Péter Pál és Márkus Julianna, Szokola Péter és Lengyel Margit, Máté Péter és Csépe Julianna, Csellik Károly és Tóth Verona, Bieber József és Juhász Julianna, Homogyi György és Budai Verona, Benkó Mátyás és Kátai Etelka, Nagy Péter és Szokola Julianna.

Felvétel a kalocsai szemináriumokba

Délvidékiek is résztvettek a vizsgán

Kalocsáról jelentik: Junius 24-én délelőtt volt az első konkurzus, amely az egész nagy egyházmegye számára szólt.

A Délvidékről is résztvettek a felvételi vizsgán.

Szinte már a régi konkurzus képe elevenedett fel a Szentszéki terem előtt. A jelentkezők úgy tanulmányi, mint erkölcsi szempontból a konkurzus színvonalát jóval a tavalyi fölé emelték. A jelentkezők száma 27 volt. Az érsek vezetése alatt a Szentszék alapos vizsgálatnak vette alá a jelentkezőket és a következőket vette fel:

A Nagyszemináriumba: II. évre Nagy Kázmér (Szombathely); I. évre: a szabadkai Paulinum növendékei közül Bedzula Lajos (Bácskosuthfalva), Kanyó János (Kishegyes), Mátyus Szolán (Kishegyes) és Megyesi József (Magyarakanizsa) jelentkezőket; a kalocsai Kiszeminárium-

ból: Kühner János, Löw Frigyes, Sebő György és Varsányi Vilmos érettségizetteket; **Travnikból:** Pauli Márton (Szilberek), Amann Raymundot (Apatin) és Sibálin Mátét (Szond); **Bajáról** pedig Marton Tivadart.

A Kiszemináriumba nyertek felvételt: VIII. osztályra Antal József (Szabadka), Bakos O. Gyula (Nagykapornak), Bolváry László (Kalocsa), Dombay Ernő (Magyarakanizsa), Tasy László (Zenta); VII. osztályra: Weber Károly (Kula); V. osztályra: Molnár-Mejjes Ferenc (Szabadka), Bene Ferenc (Kiskunfélegyháza), Csere Dezső István (Fajsz), Gerber Károly (Kula), Gombkötő Géza Károly (Fajsz), István József (Dunacséb), Kiss László (Zenta), Linka Károly József (Hercegszántó), Mentés László (Baja), Mikes Mihály (Zenta), Szabó István (Mélykut), Tirsi István (Zajta, Szatmár-m.), Farkas András (Óregesertő), Skultéty Géza (Abony).

Németországi fogolytáborban levő magyar nemzetiségű tiszték névsora

Dr. Kiss Oszkár, ujvidéki szülész-nőgyógyász specialista visszatért Németországi hadifogságából, az »Oflag VI b« tiszti fogolytáborból. Dr. Kiss ezuton is közli, az ott levő magyar nemzetiségű hadifogoly tiszték névsorát. Hozzájártozók a következő címre írhatnak: Oflag VI b, V. Batallion, 19. Comp. 29 Baracke. Az ott levő hadifogoly magyar tisztéket valószínűleg még e héten Gemssendorfba szállítják, ahol magyar bizottság felülvizsgálja adataikat. Erre való tekintettel az alábbi fogoly tiszték hozzátartozói a következő címre is írhatnak: »Durchgangslager für Kriegsgefangene Ofisiere der ungarischen Volksgruppe, Gemssendorf, bei Wien.« Az alábbi hadifogoly magyar tiszték különben 2—3 hét múlva már feltétlenül hazajönnek. A fogoly tiszték névsora a következő: Zomboriak: Balassa István (száma 3630), Csávossy Tibor gyógyszerész (3644), Harmuth József, mérnök (3367), Hanke József (4022), Janovits István (1816), Janovits János ügyvéd (2692), Knorr István (2083), dr. Kunák János

(3397), Schäfer Ferenc (3176), Speidl Vilmos mérnök (1921), Óbecsei: dr. Klemm Ádám, orvos (4059), ujvidékiek: Alföldy Iván, földmérő (3070), Illin László gyógyszerész (3688), Klinovszki Pál bíró (1060), martonosi: Szemök Sándor (4226), szabadkaiak: Deák András (3980), Duális János (2654), Pletikoszits Sándor (4181), Richter János gyógyszerész (4208), Sztipics Jakab (4258), Zvekánovits István (4311), Nikolajevits Vlada gyógyszerész (4147), bezdáni: Szlávik Jenő, gyógyszerész (4234), bajmoki: Jeszenszki Ernő gyógyszerész (4042), ófutaki: Mattanovich Gyula, mérnök (4109), ujverbázi: Ligeti Ernő, mérnök (4092).

Ezeket kívül még a következő ujvidékiek vannak ebben a táborban: Franek Imre, Lövy Oszkár, dr. Philipp János ügyvéd, Fischer Ferenc, Fuchs Imre, továbbá Pressburger Imre Szabadkáról és Zádor András Nagybecskerekéről.

Az Oflag VI. b tiszti fogolytáborban levő fenti tiszték mind kitűnő egészségnek örvendenek.

— FELHÍVÁS AZ UJVIDEKI VITÉZI JOGOSULTAKHOZ! Mindazok, akik vitézi jogosultságukat bejelentették, jelenjenek meg hétfőn, július 7-én délelőtt 8 óra 45 perckor szemlére a városi katonai parancsnokság (új báni palota) főbejárata előtt. Megjelenés lehetőleg sötét ruhában, kitüntetésekkel. — **Andrée Dezső, ideiglenesen megbízott vitézi hadnagy.**

— KISHEGYESI HIREK. A Napközi Otthon, ahova a szegénysorsu munkába menő szülők, kisgyermeküket reggel beadják és ahol élelmet és gondos felügyeletet kapnak, hétfőn megnyílt, az ovodában. Az otthon fenntartására szükséges anyagiak előteremtésére társadalmi gyűjtést indítottak oly szép eredménnyel, hogy az Otthon zavartalan működése biztosítva van. — A szabadkai állami reálgimnáziumban az idei tanévben öt kishegyesi magyar fiu tette le sikeresen az érettségi vizsgát. Az érettségizettek névsora a következő: Mátyus Szolán, Elek László, ifj. Dévity Imre, Péter János és Kanyó János.

— Hirano, a házépítő... Nem mindennapi kltartásról tett bizonyosságot a japán Toraichai Hirano. Minden idegen segítség nélkül 15 év alatt felépített egy háromemeletes házat.

— Az elzászi egyházi műkincsek sorsa. Berlinből jelentik, hogy a francia-német háboru kitörésekor az Elzászból elszállított egyházi műkincseket újra visszazállították eredeti helyükre. A háborus helyzetre való tekintettel azonban az egyes műkincseket, mint pl. a strassburgi Szent Tamás templom és a Szent Vilmos templom értékes ablakait bombabiztos pincékbe helyezték el. A világhírű »Isenheimi Oltárt«, amely a neves Matthias Grünewald alkotása, Kolmárban rövidesen újra felállítják. Ugyszintén visszahozták a Strassburg—Kolmár és Mülhausen muzeumainak egyházi kincseit is. A szállítási nehézségek ellenére az összes műkincsek sértetlenül kerültek vissza. Az egyházi műkincsekből rövidesen kiállítást rendeznek.

A képviselőház elfogadta az ügyvédi önkormányzatra vonatkozó törvényjavaslatot

Budapestről jelentik: A képviselőház csütörtök délelőtt ülést tartott. A napirend első pontja az ügyvédekre, ügyvédjelöltekre és az ügyvédi önkormányzatra vonatkozó egyes kérdések szabályozásáról szóló törvényjavaslat volt. A Ház a javaslatot részleteiben is elfogadta. Ezután áttértek a magyar-német társadalombiztosítási szerződés becikelyezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalására. Az előadó ismertetése után a Ház a törvényjavaslatot vita nélkül elfogadta.

A legközelebbi ülés péntek délelőtt lesz és napirendjén a további teendők iránti intézkedés szerepel.

A szerbek szükségtelenül áldozták fel országukat

— írja belgrádi Novo Vreme igazgatója

Belgrádból írják: A szerb állami ünnep alkalmával, június 28-án, a belgrádi Novo Vreme című lap »Vidovdán« címmel közölt bevezető cikket. A vezércikket Milojevics Predrag, a lap igazgatója, a Cvetkovics-kormány egykori sajtófőnöke írta és a háboru elvesztése következtében súlyos helyzetbe került szerbekről emlékezik meg. »Ismét elvesztettük országunkat — írja — és semmivel sem megnyugtatóbb körülmények között, mint századokkal ezelőtt.

A szerbek sorsa ma még kilátástalanabb, mint volt a rigómezei csatavesztés után.

Cikke további során a szerbekhez intézett felhívással foglalkozik, amelyben felszólítják Szerbia lakosságát, hogy az ország határain kívül lakott szerbeket, akik kénytelenek voltak a háboru előtti Szerbiába visszatérni, támogassák. »A tizezer szerb menekült, akik a megszállott Szerbiába érkeznek, nem azért jönnek ide, hogy itt anyagilag jobban éljenek, hanem, hogy közöttünk lelkileg jobban érezzék magukat.« A cikket azzal fejezi be írója, hogy

a szerbek szükségtelenül áldozták fel és veszítették el országukat.

— KULAI HIREK. Értesítik a közönséget, hogy a katonaság részére tengerit (kukoricát) vásárolnak. Akinak tehát eladó tengerije van, jelentse azt a községhez, annál is inkább, mert ha nem jelentik be az eladható mennyiséget, rekvirálás következik. Jóság részére és hízalásra mindenki megtarthatja a szükséges mennyiséget. — A tőkekamat lajstrom közzemlére van kitéve a községhez július 6-ig a hivatalos órák alatt. — A vásárlási könyvek elkészültek, mindenki vegye át. — Mindazok, akik az erődítések leszereléséből származó anyagokat meg akarják venni, az erre vonatkozó kérvényüket adják be a járási katonai parancsnoksághoz tartozó közellátási hivatalba. (Járásbírószék épülete.) — Aki gépjárművet (személy és teherautó, motorkerékpár stb.) akar eladni vagy venni, az érdeklődjön a községi előjáróságnál, ahol pontosan értesítve lesz az adásvétellel kapcsolatos ügyekben.



Láthatlanul

Elfer a zsebben a „KIS BESSA”! Ha azonban alkalmas jelenet adódik, szempillantás alatt felvétele kész. Ez a létező legkisebb 6x6 cm-es fényképezőgép. Minden fotózakülsőben szívesen megmutatják Önnek.

Kérjen ismertetőt fotókereskedőtől, vagy a vevőképviseletől: SOLIC TESIYÉREK Budapest, IV. Kecskeméti utca 8./22

Vegyén részt az évi 1500.— pengő **Vegyéltendő** BESSAPAN F dílyázaton.

46 sz. modell 16 db 4 1/2 x 6 cm-es
66 sz. modell 12 db 6 x 6 cm felvétele

Ara: P. 126.—-tól.



— Jelentkezzék Zemlyanac Boskó! Becsületese megtaláló tegnap délelőtt behozta a Reggeli Újság szerkesztőségébe Zemlyanac Boskó 19 éves ccsurogi illetőségű hentessegéd arcképes személyazonossági igazolványát, amelyet Csurog község elöljárósága május 13-án állított ki. Zemlyanac az igazolványt átveheti szerkesztőségünkben.

— Levente oktatói tanfolyam kezdődik Ujvidéken. Felhívom a jugoszláv hadseregben szolgált tartalékos tiszteket s mindazokat, akik a levente oktatásra hivatást éreznek, továbbá azon 17, 18, 19, 20 éves leventéket, akik a levente oktatói, illetve segédoktatói tanfolyamon részt akarnak venni, haladéktalanul a levente-otthonban jelentkezzenek. A tanfolyam három hét. A tanfolyam hallgatói ellátásban részesülnek. Kezdeté 1941. július 6. — v. Bayor Ferenc tábornok, városi kat. parancsnok.

— Megnyílt az ideai lelkipásztori konferencia. Budapestről jelentik: Az Actio Catholica hitbuzgalmi szakosztálya évek óta lelkipásztori konferenciákat rendez. Az ideai konferencián már a három visszatért országrész lelkipásztorai is résztvettek. Glattfelder Gyula dr. csanádi megyéspüspök, az Actio Catholica ügyvezető elnöke mondott megnyitót, amelyben kifejtette, hogy a lelkipásztorok továbbképzésére fokozottan gondot kell fordítani, továbbá azt, hogy a magyar pap-ság mindenkor Krisztus utmutatása szerint hirdesse Isten igéjét. Somogyi Antal dr. és Halász Pál dr. mondtak beszédet, majd keskenyfilm-délután következett a Magyar Amatőr Filmszövetség Margit-rakparti helyiségében. Itt Czapi Gyula dr. veszprémi püspök mondott megnyitót. A kongresszus távirati-lag üdvözölte Serédi Jusztinián dr. biboros-hercegrímást.

JULIUS 4

1919—1941

1921. ■ A nemzetgyűlés elfogadta a munkásbiztosító bíraskodásáról szóló törvényjavaslatot. — Az ingatlan váltásjavaslat módosítása tárgyában szakértekezlet volt Hegedűs Lóránt pénzügyminiszter elnöklésével és elhatározták, hogy a réteges adóztatás alapján módosítják a javaslatot.

— Amerika megszüntette a háborús állapotot a volt központi hatalmakkal.

1922. ■ A Felső-Sziléziától elszakított területeket átadták Lengyelországnak.

1925. ■ A nemzetgyűlés elfogadta a választójogi javaslatot.

1927. ■ A minisztertanács úgy döntött a mezőgazdasági szakoktatás kérdésében, hogy a 15 éves korig tartó gazdasági ismétlő iskolák a közoktatásügyi miniszter, a 15 éven felüliek a földművelésügyi miniszter hatáskörébe tartoznak.

1928. ■ Az angol alsóházban Burton és Mennworhy a magyar kisebbségek helyzetének népszövetségi megvizsgálását javasolják. Chamberlain válaszában ridegen elzárkózott a javaslatok elől és kijelentette, hogy a békét az szolgálja legjobban, aki a békeszerződések revízióját ellenzi.

— Magyar-olasz kereskedelmi tárgyalások Rómában sikeresen befejeződtek és a három esztendőre szóló magyar-olasz kereskedelmi és hajózási szerződést aláírták.

1929. ■ A felsőház megszavazta a társadalombiztosítási törvényjavaslatot.

1930. ■ A kormány eltörölte a kisiparosok forgalmi adóját.

— Az Országos Egyházművészeti Tanács alakuló ülése.

1931. ■ A román kormány minden indoklás nélkül 2000 magyar vasutat elbocsátott.

— Az »Express« című lap támadja Benest, ki a lefolyt 13 év alatt 400 millió csehkorona vagyont harcosolt össze.

1933. ■ Gömbös Gyula miniszterelnök a Házhoz beterjesztette a kormányzói jogkörrel szóló törvényjavaslatot. (A Ház elnapolása bármilyen hosszú időre történhetik, korlátozás csak az, hogy az esztendő befejezése előtt letárgyalják a költségvetést.)

— Kállay földművelésügyi miniszter az egységes gazdafront szükségességét hirdette Kaposváron.

1935. ■ A Ház megszavazta a légvédelmi törvényjavaslatot.

— Ausztriában visszaadják a Habsburgok vagyonát és a volt uralkodó családnak megengedik az országba való visszatérést.

1936. ■ A Nemzetek Szövetsége kimondja az Olaszország ellen alkalmazott megtorló (abessziniai háború) szankciók megszüntetését.

— Megállapodást kötöttek Rómában, hogy Olaszország 2 millió másza búzát vesz át tőlünk ebben az esztendőben; továbbá Ausztria, Svájc, Hollandia és Belgium is kötelezték magukat magyar buza átvételére.

1940. ■ Horthy Miklós kormányzó 2000 pengőt adományozott a Vöröskereszt javára.

— Honvédelmi munkával biztosítja a magyar kormány az aratás zavartalan lefolyását. — Csak 40% finom lisztet szabad őrlöni.

— Meghalt Császár Ferenc dr., a Pázmány Péter egyetem ny. r. tanára, a Kisfaludy Társaság tagja, a Petőfi Társaság elnöke, a Corvinkoszoru tulajdonosa, ki 1923 óta tanított az egyetemen.

— Topolyai hírek. Azok a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárva, akiknek a volt jugoszláv rokkantbírósgóktól végzésük van, de rokkantdíjat még nem kaptak és akik benyújtották kérvényüket a volt jugoszláv rokkantbírósgókhoz, de végzést onnan nem kaptak, mielőbb jelentkezzenek Kvanduk Ferenc iskolaigazgatónál. — A pécsi Szent Erzsébet leánygimnázium által a topolyai zárdának ajándékozott zászló felszentelését bizonytalan időre elhalasztották.

— Felhívás. Az összes vasúti nyugdíjasok, nyugbérések, özvegyek és árvák, akik még a Magyar Kir. Államvasutak Központi számfelügyeltől kapott értesítést nem mutatták be az állomási jelentkező irodában (gyorsáru raktár) haladéktalanul jelentkezzenek és a borítékot a felszólítással együtt hozzák magukkal előjegyzés végett. Továbbá okvetlen jelentkezzen Gyarmathy Gyula, Klárik Károlyi Alajosné és Pusner Lipótné a jelentkező irodában, okmányaik átvétele végett Balogh Sándor úrnál. — Állomásfőnökség.

Megnyílt a „VENUS” fodrász szalon hölgyek és urak részére Ujvidék, Posta utca 14. Tulajdonos: Hajdu József

— Ujvidéki anyakönyvi hírek.

Junius 23-től 30-ig született 18 fiu- és 16 leánygyermek. Házasságot kötöttek: Dobánovics Szlávó állami alkalmazott és Hadnagyev Zorka, Breiner Rezső szőnyeggyáros és Gross Rozália, Krembug Ludwig m. hivatalnok és Szentiványi Wilhelmina, Szege József mézárósegéd és Rideg Borbála, Szarapka István zenész és Nagy Mária, Hubert Mihály géplakatos és Lung Mária, Müller Nikolaus kereskedő és Blumer Mária. Elhaltak: Fratuczen Jován, földműves 71 éves, Uri Jenő, Simovity Mihályné 61, Majoros Ferencné 30 éves, Szávic Milán 4 hónapos, Gabarity Juliska 49 éves, özv. Mayer Gyuláné 71, özv. Alaburity Tósáné 65, Rudomethni Péter 53, özv. Strommer Arturné 76, Baranyi János 54, Pavlovsky Miklós 70, Milák Pálné 53, özv. Zsabajetz Simonné 74, Rudojkov Vlada 57 és Milovity Miklósné 70 éves.

A Bárdossy-program vesérgondolatai

A hitelpolitika terén arra törek-szünk, hogy a termelés fokozható legyen. Különös súlyt helyezünk a vidék megfelelő hitelezésére, hogy ezzel is biztosítsuk a vidéki élet egészséges fejlődését, különösen az ipar és kereskedelem megfelelő decentralizálásával.

A termelési, úgynevezett zöld-hitelek engedélyezése iránt is intézkedünk. Amennyiben a rendkívüli viszonyok kivételes intézkedést igényelnek, ez elől sem zárkózunk el, amint azt a súlyos helyzethez jutott szőlősgazdák támogatását célzó hitelakció bizonyítja.

A rendkívüli jelentős kisipari társadalom hitelszükségletének biztosítása érdekében külön intézkedésekre van szükség. Ebben az irányban két akció van folyamatban. Ezek keretei a kisiparosság igényeit kielégítik. De ha szükséges, a rendelkezésre álló hitelkereteket ki fogjuk bővíteni.

— ALLAMI NYUGDIJASOK FIGYELMÉBE! Az Ujvidék thj. város területén állandóan lakó nyugdíjasok, árvák és özvegyek július havi járandóságait a városi főpénztár helyiségeiben, személyi igazolvány és háborús könyvecské felmutatása ellenében felvehetik és pedig, akiknek vezetéknevei A, B, C, D, E és F betűvel kezdődnek, e hó 2-án, a G, H, I, J, K és L betűvel e hó 3-án, az M, N, O és P betűvel e hó 4-én, az R, S, T, U, V és Z betűvel kezdődő nevek pedig e hó 7-én. A kifizetéseket csak a fent jelzett napokon és sorrendben délután 4—7 óráig eszközlik.

— Személyi változások a piarista rendben. Zimányi Gyula piarista rendfőnök a következő személyi változásokat rendelte el az 1941/42. tanévre: Budapestre kerülnek: Bátor Miklós házfőnöknek Debrecenből és Péntek József Tatáról. Az egyetemi megbízatása és tudományos elfoglaltsága miatt saját kérésére felmentett Balanyi György helyett gimnáziumi igazgató: Feren-czy Zoltán. A rend javadalmának főkegyelme: Szentiványi Béla.

— Debrecenben házfőnök: Bátor József gimn. igazgató. Ide nyertek beosztást: Fülöp Gyula, Rónai Jenő és Meggyes János a Kalazantinumból. — Kecskemétre kap áthelyezést: Halász József a Kalazantinumból. Ugyanitt nyugalomba vonul: Hatvani Ede és Vince László, id. nyugalomba Földvári György. Ide tér vissza nyugalomba: Schweighofer Károly Nagykárolyból. — Kolozsvárra kerülnek: Szűts Ferenc Debrecenből, Csaba Jenő Sátoralja-ujhelyről és Diósi Géza Szegedről. — Máramaroszigetre kap beosztást Szemes Ferenc Vácról és Bojt Lajos Tatáról. — Mosonmagyaróvárra helyeztetnek: Erdélyi József és Pethő Zoltán Nagykanizsáról, Scultéty Kálmán a Kalazantinumból. — Nagykanizsán: id. nyugalomba helyeztetik: Kiss Béla. — Nagykárolyba kerül: Kerkai József gimn. igazgatónak Kolozsvárról, Sárvári János Tatáról és Mörö Sándor Nagykanizsáról. — Sátoralja-ujhelyre nyer áthelyezést: Neuberger József Mosonmagyaróvárról és Egyed András Tatáról. — Szegedre kerül: Kovács Mihály id. a Kalazantinumból és ugyanitt id. nyugalomba vonul Babos Dezső. — Tatára kap áthelyezést Tell Sándor Mosonmagyaróvár-ról. — Vácra kap beosztást: Szakáll Gyula Mosonmagyaróvárról és Boharesik Pál Nagykanizsáról. — Veszprémben nyugalomba vonul: Hógyar József.

Zágrábban csak 80 dekas kenyereket szabad sütni

A tej literje 4.50 dinár

A zágrábi polgármester rendeletet adott ki, amelynek értelmében a horvát főváros területén májtól kezdve a pékek csak 80 deka sulyu, cipóalakú kenyereket süthetnek, még pedig azért, mert

a fejadag 20, nehéz testi munkát végző munkásoknál pedig 40 deka

és így a 80 dekas kenyereket könnyebben lehet 20 és 40 dekas darabokra vágni. A 80 deka sulyu kenyér ára 4.50 dinár. A kenyér 35% kukorica, 55% buza- és 10% rozslisztből készül.

ZÁGRÁBBAN A TEJ ÁRA 4.50 DINÁR

A horvát nemzetgazdasági minisztérium árelőirőző hivatalának rendelete következtében Zágrábban a tej literjéért csak 4.50 dinárért szabad eladni. Aki ennél többet kér, azt

öt évig terjedhető börtönnel és 100.000 dinárig terjedhető pénzbüntetéssel sújtják.

DÉLI HADSEREG KATONAI KÖZIGAZGATÁSI CSOPORT PARANCSNOKÁTÓL

8947/1941.

Hirdetmény

A Honvédelemnek, de az ország egész lakosságának is nagyfontosságú érdeke, hogy az aratási munka kelendő időben rendben meginduljon, a termés behordása és kicséplése s a termények tárolása minden fennakadás nélkül megtörténjen. Ezért felhívom a mezőgazdasági munkát a legnagyobb szorgalommal és odaadással, szakszerűen végezze el.

Figyelmeztetek mindenkit, hogy az időszerű mezőgazdasági munkának szándékos elmulasztása, hibás vagy hiányos avagy tervszerűen lassú végzése, továbbá a lábonálló vagy learatott termésnek, a kicséplést, vagy járólt terményeknek megsemmisítése, vagy rendeltetészerű használatra alkalmatlanná tétele a Honvédelmi Törvénybe ütköző súlyos bűncselekmény.

Felhívom a lakosságot, hogy a felsejelt bűncselekmények elkövetésétől óvakodjék, mert aki ilyen cselekményt követ el, vagy akit ilyen mulasztás terhel, az súlyos büntetésben részesül s a most is változatlanul hatályban levő rögtönítélő eljárás során halállal bünhődik.

Ujvidék, 1941. évi június hó 25.

Novákovits Béla s. k.
tábornok
a Déli hads. köz. csoport parancsnoka.

ZABAVILJE NEKA SE PRIJAVE FIZIKATU

Pozivam sve one diplomirane zabilje, koje još nisu završile 50 godina, mađarske, nemačke ili srpske narodnosti, a koje u dovoljnoj meri vladaju mađarskim jezikom, neka se radi njihovog eventualnog uposlenja neodložno prijave u zvanju kr. ug. fizikata (Ujvidék, Andrassy-u. 1. na prizemlju) svakog dana između 9-12 časova. Molna Gyula s. r., zdravstveni referent.

Ujvidék, 20 juna 1941 godine.

vitéz Bayer Ferenc s. r.

General.

vojni komandant gr.

KÖZGAZDASÁG

Hogyan történik a cséplés ellenőrzése és a gabonafelesleg megállapítása

A hivatalos lap vasárnapi számában jelent meg a kormány rendelete az 1941 évi gabonatermés számbavételéről, valamint a gabona és lisztforgalom új szabályozásáról. A rendeletnek kivételesen nagy jelentősége van, mert egészen új ellenőrzési rendszer lép életbe

abból a célból, hogy a közellátás céljára biztosítsák az új termésből rendelkezésre álló összes gabonafelesleget. Az új ellenőrzési rendszer a következő egymással összefüggő részekből tevődik össze:

A CSEPLÉSI EREDMÉNY ELLENŐRZÉSE

Minden cséplőgépnél mázsakönyvet, cséplési naplót és cséplési eredménylapot kell vezetni. A mázsakönyvbe egy-egy mázsálás eredményét, a zsákok számát és azoknak súlyát kell feljegyezni.

A mázsakönyv adatait naponta kell átvezetni a cséplési naplóba,

amely a napi eredményeken kívül elkülönítve feltünteti azokat az időszakokat is, amelyekben a cséplőgép rendes pihenő időszakoktól eltekintve nem működött. A cséplési eredménylapon egy-egy csépléstől befejezett cséplés végéig tartó eredményt tartják nyilván.

A cséplési eredménylap a következő kérdésekre ad választ: Az elcséplelt mennyiség mekkora területen termett? Mekkora volt az elcséplelt mennyiség? Az elcséplelt mennyiségből mennyit kapott a cséplőgép tulajdonosa? A cséplőgép részese munkásai, a csépléstől gazda részese munkásai, végül ezek levonása után a csépléstől gazda mennyit kapott?

A cséplési eredménylapokat három példányban állítják ki.

Az egyik példány a cséplőgép tulajdonosánál marad, a másik kettő a községi előjárósághoz kerül, amely egy példányt a közellátási miniszter Cséplési Nyilvántartó Kirendeltségének küld meg. A községek a hozzájuk érkezett eredménylapok alapján községi terménynyilvántartást vezetnek és azoknak összesített adatait a közellátási kormánybiztoshoz juttatják el, még pedig

a cséplés tartama alatt hetenként összesítő kimutatásban.

A közellátási kormánybiztosok viszont a községek adatai alapján a törvényhatóságai területére vonatkozólag készítene kimutatásokat a cséplési eredményről.

A cséplési eredményeknek ezzel az ellenőrzésével a közellátási miniszter a közellátási kormánybiztosok és községi előjáróságok a lehető legrövidebb időn belül, már a cséplési időszak alatt megbízható tájékozást szereznek arról, mekkora a gabonatermés az országban, illetve az egyes törvényhatóságokban és az egyes községek területén.

AZ IGÉNYBEVEHETŐ GABONAFELESLEG MEGÁLLAPÍTÁSA

A közellátás céljára igénybevehető gabonamennyiségek megállapítása, illetve ellenőrzése céljára szolgál az ugynevezett

gabonalap.

A gabonalap nem más, mint nyilvántartás céljából szolgáló nyomatvány, amelyet mindenki beszerzési tartozik, aki a cséplés után a kicséplelt mennyiségből gabonához jut. Kétféle gabonalap van. Az egyik az ötven katasztrális holdnál nagyobb gazdaságok részére, a másik az ötven katasztrális holdnál kisebb gazdák, részesmunkások, szegődményesek és más természetbeni illetményt élvezők számára szolgál. A községi előjáróságok a cséplési eredménylapok alapján rávezetik a gabonalapra, hogy a gabonatulajdonosoknak a cséplés után mennyi gabonájuk van. Aki gabonafeleslegéből gabonát ad el, az a gabonalapon tartja nyilván az eladott mennyiségeket, amelyeket azonban a vevő ír be a gabonalapba.

A gabonalap kiegészítő részét képezi a vámörlési tanúsítvány is, amelyen a községi előjáróság feltünteti, hogy

a gabonatulajdonos hány mázsa gabona vámörlesztésére jogosult.

A vámörlési és vegyes örlési malmok csak a gabonalap felmutatása mellett végezhetnek vámörlést, még pedig minden gabonatulajdonostól csak annyi gabonát fogadhatnak el összesen, amennyi gabonára szól a vámörlési tanúsítvány. Különösen fontos ezzel kapcsolatban felhívni a figyelmet arra, hogy minden gabonatulajdonos a leg gondosabban őrizze meg a gabonalapját, mert ha elveszti,

elveszti egyúttal vámörlési jogosultságát.

Az ötven katasztrális holdon felelő gazdák külön elszámolnak termésükről. Az elszámoltatás az év elején kezdődik.

A gabonalap alapján minden gabonatulajdonost bármikor el lehet számoltatni arról, hogy mit csinált a tulajdonába jutott gabonamennyiséggel. A gabonalap segítségével nyomon lehet követni a gabona forgalmát, amelyet ilyen módon hatékonyan ellenőrizni lehet. Erre az ellenőrzésre annál inkább nagyobb szükség van, mivel október 31-ig minden gabonatulajdonosnak gabonafeleslegét fel kell ajánlani vételre annak, aki gabonavásárlásra jogosult. Gabonavásárlásra pedig a Futura gabonagyűjtési főosztálya, a Hombár jogosult, rajta kívül csak annak főbizományosai és bizományosai vásárolhatnak gabonát. Ilyen módon hiánytalanul ellenőrizni lehet, hogy a gabonatulajdonos a hatóságok által megállapított gabonafelesleget rendelkezésre bocsátotta-e a közellátás céljaira.

A zsákok és ponyvák kölcsöndíja

Ujvidék thj. városi katonai parancsnokának 543/1941. számú rendelete: a különböző minőségű és méretű zsákok és ponyvák kölcsöndíjának megállapítása tárgyában.

1. §. A jelen rendelet hatálya kiterjed bármilyen nyersanyag fonálból szőtt különböző méretű zsákok és ponyvák kölcsöndíjára. A honvédkincstár által igénybevett zsákok és ponyvák kölcsöndíjára a jelen rendelet intézkedései nem vonatkoznak.

2. §. A zsák és ponyva kölcsönzők és kereskedők az 1. §. hatálya alá eső 96 m² terjedelmű ponyvákért közvetlen kölcsönvevőnek történő kölcsönzés esetén darabonként és naponként legfeljebb 2.10 pengő, viszontkölcsönző kereskedőknek pedig legfeljebb 1.80 pengő kölcsöndíjat számíthatnak fel.

(3) A viszontkölcsönző kereskedők közvetlen kölcsönvevőknek történő kölcsönzés esetén zsákoknál legfeljebb 2 fillér, 96 m² terjedelmű ponyvákánál pedig legfeljebb 2.10 pengő napi kölcsöndíjat számíthatnak fel.

(4) A (2) és (3) bekezdésben említett mérettől eltérő méretű ponyva legmagasabb kölcsöndíját a 96 m² nagysághoz képest arányosan kell megállapítani.

(5) Az (1), (2) és (3) bekezdésekben megállapított kölcsöndíjak a rendes használat, illetve a természetes kopás következtében szükségessé váló mindennemű javítási költséget is tartalmaznak, tehát e címen a kölcsönadó a kölcsönadónak felül külön térítésre igényt nem tarthat.

(6) A rendes használat, illetve a természetes kopás mértékén felül szükségessé váló javítás költsége a kölcsönvevőt terheli. Ezen a címen azonban legfeljebb az előállított tényleges költség számítható fel.

(7) A szállítási költségek a kölcsönvevőt terhelik.

3. §. (1) A kölcsönözés időtartama, mind a zsákoknál, mind a ponyvákánál a kölcsönadó raktárából történő elküldés napjával veszi kezdetét és az odavisszaérkezés napjával ér véget.

(2) A kölcsönügylet legkisebb időtartama 5 nap.

4. §. A kölcsönvevő a természetben vissza nem szolgáltatott kölcsönzsákok ellenértéke fejében darabonként 6 pengőt, a kölcsönponyvák ellenértéke fejében m²-ként 10 pengőt köteles a kölcsönadónak téríteni.

A jelen rendelet a kihirdetés napján lépett hatályba.

Ujvidék, 1941 július 2.

vitéz Bayer Ferenc s. k.
m. kir. honvéd tábornok
v. katonai parancsnok.

NEKA SE PRIJAVE KANDIDATKINJE ZA BABICE

Pošto se pokazala potreba, da se na zauzetom području Južnih krajeva obrazuje veći kadar primalja, to će se u zavodima za izobrazbu primalja u Szegedu, Pecu, Szombathelyu i Szolnoku 1 septembra 1941 god. otvoriti tečajevi za babice.

Zainteresovana lica ovim pozivam, da se radi prijema i upoznavanja uslova što pre prijave kod kr. ug. fizikata (Ujvidék, Andrassy-u. 1 na prizemlju). Dr. Molnar Gyula s. r., zdravstveni referent.

Ujvidék, 30 juna 1941.

vitéz Bayer Ferenc s. r.
General,
vojni komandant grada.

Fedák Sári

a „Gyergyói bál”-ban

Szerdán este ismét zsufolásig megtelt a Levente Otthon nagyterme. Fedák Sári neve mágnesként vonzotta Ujvidék közönségét a színházba és akik ott voltak százszázalékosan meggyőződhetek róla, hogy Fedák Sári a magyar színjátszás utolérhetetlen nagysága. Bodolai nagyaszonny szerepében istenadta tehetségének és tudásának legszelebb skáláján játszott és az ezernyi közönséget valóságos elbűvölte, úgy, hogy az egy pillanatra sem tudta magát kivonni hatása alól. Hol derült csalt az arcokra, hol meg könnyet facsart ki a legkeményebb szívűek szeméből is.

Uralta nemcsak a színpadot, hanem a nézőteret is.

Tökéletesen hozzásimultak a nagy magyar színésznő játéka az ujjvidéki színház tagjai is. A nyíltszínű tapsokkal nem szűkölködő közönség

minduntalan megakasztotta az előadást a percekig tartó tet-szésnyilvánításokkal.

A felvonások végén minden egyes szereplőt külön ünnepelték. Fedák Sári és színházunk együttese két estén keresztül felejthetetlen elmenyt nyújtott Ujvidék színházlátogató közönségének.

Az ujjvidéki Polgári Magyar Daloskör női osztálya az anya és csecsemővédelem javára az ifjuság részére közkívánatra megismétli táncsal egybekötött nagy fagyalt estjét vasárnap e hó 6-án 8—12 óráig. Belepti díj fagyalltal együtt 60 fillér. Kitűnő falatozóról (bufféról), jó és szorgalmas zenéről, kellemesen hűtött teremről a rendezőség gondoskodik. A táncesten sorsolás is lesz három díjjal. Minél számosabb látogatást kér a rendezőség.

Julius 7-ig tart a nagyszalontai színtársulat topolyai vendégszereplése. A Topolyán vendégszereplő nagyszalontai Hámori színtársulat július 7-én tartja bucsuelőadását. A rendkívül nagy sikert elért társulat utolsó előadásának műsora: pénteken félhétórakkal az Éva grófnő, szombaton Egy bolond százat csinál, vasárnap délután 5 órai kezdettel olcsó helyárrakkal Legyen úgy mint régen volt, este János vitéz, hétfőn tarka est keretében tartják bucsuelőadásukat. Az előadások este háromnegyed 9 órakor kezdődnek.

A DMKSz. orszállási fiókjá vasárnap tartotta alakuló közgyűlését, amelyen megjelent hivatalos kiküldöttként Ormay Miklós községi főjegyző, Krizsák Mihály üdvözlőbeszéde után, a közgyűlés az alábbi vezetőséget választotta meg: elnök Krizsák Mihály; alelnök: Locsa Antal; titkár: Heteyi Mihály; pénztárnok: Drobina A. István; ellenőrök: Heteyi István, Szöllősi Béla, Drobina P. István; helyettesek: Kollárik István, Balogh József; a választmány tagjai: Locsa György, Franyó Ferenc, Drobina János, Molnár János, Trenka Fábián, Kanyó Lajos, Nápora István; helyettesek: Molnár Mihály, Szakáll Mihály, Schneider Antal és Haller Pál. A vezetőség megválasztása után Szöllősi Béla, Krizsák Mihály, majd Ormay főjegyző nagy tetszéssel fogadott beszédet mondtak, melyeknek elhangzása után az elnök berekesztette a közgyűlést.

ZENE FILM SZÍNHÁZ
MŰVELŐDÉS
MŰVESZET IRODALOM

Amikor még csak emlékeztünk Ujvidékről...

KEDVES VISZAEMLEKEZÉS A SZABADSÁG ETTERMÉBEN SZILÁGYI SZABÓ ESZTER, MAGYARORSZÁG LEGKEDVESEBB FILMMŰVÉSZNOJÉVEL ES CSELÉNYI JÓZSEFFEL, A MAGYAR NOTÁK SZEPHANGU ENEKESÉVEL

Utoljára Pesten beszélgettünk külön-külön, Cselényivel a Spolarich-kávéház művészasztalánál és



Szilágyi Szabó Eszterrel a Magyar Színház Hajnalodik jubilaris előadásán. Akkor még egyikünk sem gondolta, hogy a történelem forgószéle nem is oly sokára újra összesodor bennünket itt Ujvidékre, ahová olyan egyformán vággyakoztunk. Engem vagy jó tizenhét évvel ezelőtt kapott fel a forgószél és dobott akkor még vissza nem térhetőn szűkebb hazámból, Bácskából Budapestre és csak az alombaringató éjszakák loptak haza néha-néha egy-egy boldog órára. Mindegy, elmúlt ez is, nehéz volt kirtartani, de eltetett a vágy és felirissült minden héten, amikor Budapest művészvilágában kikötöttem egy-egy kedvencnél és a Reggeli Ujságnak adott interjúk során, mint a napraforgók Bácska felé fordulva, beszélgettünk és bucsuzásnál felkiváncsított belőlünk, hogy —

ha majd egyszer Ujvidéken találkozunk —

S most az akkor még elérhetetlennek hitt csoda bekövetkezett. Itt vagyunk Ujvidéken, körülöttünk magyar szó hallatszik, velünk szemben a színpadon hol tüzes, hol bánatos magyar notát játszik a cigány és

a dobogón Cselényi József, mindnyájunk imádott Jóska ércsüti bubánatosán sírvavigadó mélyenbugó szép hangját. Alomnak tűnik a kép; Istenem, de sokszor elbeszeltünk erről, de sokszor kívántuk és most itt vagyunk és nem tudunk betelni egymással. Ezernyi kérdésünk van egymáshoz és bármennyire is fogadkoztam, hogy az egyhónapban, amit szabadságban töltök itt a buzakalászt érlelő bácskai napsütésben, nem

ülök írógéphez, de ez a kedves találkozás megéri, hogy megszerjem a fogadalmat és kérdést intézzek Jóska bátyánkhoz, szóljon párszót a Reggeli Ujság hasábjain az oly sokszor emlegett bácskai magyarokhoz. Halkkák csendesü és meghatódottság ül szép magyaros arcára, mikor beszélni kezd.

— Nem is tudom, hogy kezdjem; Bácskában vagyok. Ezt így kimondani oly egyszerű és mégis mennyi mindent mond ez a szó: itt vagyok. Te tudod legjobban — ölel át testvérin —, hogy mennyit vágyakoztunk és mennyit tervezgettük ott a pesti estékben, hogy ha majd egyszer ide hazajövünk, mert oly szépen és meggyőzően beszélte erről, hogy nagytitán nélkül mondhatom,

ugyvágytam ide, mint a rég látott szülői házba.

«Gy az emberek kissé szomorubak, mint ahogy mi Pesten elképeltük, már nem csodálkozom, a huszonhárom suttagásra halkított esztendő nagyon meglátszik a délbácskai kis emberek, még mindig tétovák, nem tudnak szabadulni a hosszú lidércnyomásos éjszaktól és ez különösen itt érezhető Ujvidéken. Zomborban határtalan volt a lelkesedés, mikor első este felleptem, igaz az is, hogy akkor még nem zavarta az újabb háborus hangulat az emberek nyugalmát és ez nagyon érezhető a mostani napokban, éppen ezért elhátározom, hogy

augusztus végén újra visszajövök,

engedek a többoldali kedves meghívásoknak és csinálók egy bácskai körutat a kisebb községekben is, hogy szemtől-szembe álljak azokkal a nagyon kedves bácskaiakkal, akiktől sok kedves meghívást kaptam...

Még jóformán fel sem ért a dobogóra, ahová a közönség türelmetlenül hívó tapsa kérte, mikor az étterem ajtaján belépett a másik nagyon kedves ismerősünk,

Szilágyi Szabó Eszter,

aki Ujvidéken jártában eljött meghallgatni művészkollégáját, Cselényit. Természetesen kaptunk az alkalmon és egyszerre két régi jó ismerősünket szólaltatjuk meg. Kiséretében van Vándor Kálmán kiváló író, az Özvegy Varga Abrisné és több nagyszerű szindarab szerzője és a könyvnapokon nagyszerű ért Mea culpa írója. Végtelenül kedvesen invitálnak asztalukhoz és így kedélyes tárgyalásban ad interjút a legszebb budapesti drámai és filmszínész-nő, akiről utoljára a Hajnalodik nagyszerű századik előadásáról irtunk Budapestről. Hogy érezte magát először, mikor a mi gyönyörű Bácskánkba érkezett? — kérdezem.

— Nagyon megható érzés fogott el, amikor Kelebiánál elhagytam az egykori trianoni határt,

ugy éreztem, mintha haza érkeznék.

Jó magam is alföldi vagyok, Hódmezővásárhelyen születtem és ezt a gyönyörű tájat még sehol másutt a világon nem láttam, mint odahaza és itt Bácskában. Természetesen a huszonégy esztendő nagyon rányomta bélyegét erre a gyönyörű vidékre, de az emberek, a drága magyar közönség, még sokkal édesebben tud lelkesedni, mint mi odaát.

Vendégségbe jöttem le Ujvidékre és vendégszereplés lesz belőle.

Beleznay igazgató ur meghívott péntekre, hogy jätsszam el az ujjvidéki színházban a Hajnalodik című darab címszerepét. Mondanom sem kell, hogy boldogan vállalkoztam erre az alkalomra, már csak azért is, mert azt tapasztalom, hogy minden alkalmat meg kell fogni ahhoz, hogy az olyan darab, mint a Hajnalodik, amelyben a leglángolóbban él a haza iránti szeretet, minden lehető alkalomkor a közönség elé kerüljön. Természetesen távol áll tőlem a nagyképszerűség és ezen nyilatkozat legyen tőlem, mert én a művészetet nem passzióknak tartom, amelyet divatból üzők, hanem komoly életcélnak és ezért különös örömmel szolgál, hogy itt a déli végeken művészetemmel, ha bár szerényen is, de szolgálatot teszek a magyarságnak.

Mikor kiléptünk az ujjvidéki éjszakába a kellemes hangulatu este után, azzal a boldog érzéssel válltunk el egymástól mi pesti bácskaiak, hogy ha ma még sötétek is a bácskai éjszakák, de közeledik az igazi világos hajnalhasadás, amikor a békés hangulatban Bácska újra megtalálja az igazi vidám arcát és akkor majd nagyon jól, igazi bácskai nagyot mulatunk.

Bihari Sándor

ŐSKERESZTÉNY SZÁLLITMÁNYOZÁSI VÁLLALAT

vállal mindennemű kül- és belföldi szállitmányozást, kiviteh és behozatali engedélyek benyújtását, vámkezelést, tárolást és mindennemű más, a szakmába vágó megbízást.

Németh és Halász
(azelőtt Németh János)

nemzetközi szállitmányozási vállalat

BUDAPEST, V. Szabadság-tér 17, Tőzsde-palota.

Sürgőnycim: TRANSGLOBUS. Telefon: 110—524.118—514, 122—714

LEVENTE ÉLET

Lélekemelő ünnepek keretében szentelték fel a péterrévei leventék zászlaját

Péterréveről jelentik: Az öcsényi leventék zászlót ajándékoztak a péterrévei leventéknek. Szombaton a leventék és tűzharcosok rengeteg közönség jelenlétében ünnepélyesen fogadták az állomáson. Másnap reggel 7 órakor tábori mise volt a templomkertben. Az istentisztelet előtt Dr. Takács Ferenc plébános beszédet mondott az öcsényi zászlóhoz, csávolyi vendégleventék és a péterrévei leventéknek. A beszéd után Sümegi Kálmán öcsényi plébános celebrálta a tábori misét. Mise után Németh Béla felszentelte a zászlót. Az istentisztelet után a tábori misén megjelent 1500 hívő átment a Központi iskolába.

Ahol megkezdődött az ünnepély. A »Híszkegy« élénklése után Ballassa öcsényi levente alkalmi verset szavalt, utána Sümegi Kálmán öcsényi plébános magasszárnyalásu beszéde következett. Kiss Ferenc péterrévei levente Oszgyányi Géza nyitató nagyhatástkeltő alkalmi versét mondta el, majd a zászlóanya Lehoczky Jánosné rövid, de meghatározó beszédben vette át a zászlót s átadta a péterrévei leventéknek.

Kelemen György tanító, leventeközpont, mély hatást keltő beszédben köszöntö meg a leventék nevében a díszes zászlót. A tűzharcosok nevében Árpás Ferenc üdvözölte a leventéket s ünnepelőköt. Azután megkezdődött a Horváth Péter iskolaigazgató által rendezett s nagy tetszéssel fogadott évzáró iskolai ünnepély — 23 év óta első magyar nyelvű. A bevezető beszédet, amely nagy tetszést aratott, Tóth János VI. oszt. fiú mondotta. Igen változatos s gazdag volt a program, amelyet végig nagy figyelemmel hallgattak.

Délben a központi zárdában 130 terítékes ünnepi ebéd volt, amelyen megjelent vitéz Harkácsi katonai parancsnok, Tahy főszolgabíró. Az ebéden igen sok pohárköszöntő hangzott el. Az ebéden az öcsényi kiserők közül Nagy László feleségével, Sümegi Kálmán plébános, Ritzl Gyula, Nemes János a csávolyi kiserők közül vitéz Váraljai József, vitéz Súlymossy János, Galantai Lipót, Frank Flórián, Ginder Mihály és Tolnay János vettek részt. Este bál volt a Levente-otthonban.

A torinói Juventus edzőnek szerződtette Tóth István »Potyát«, aki a budapesti olasz követségen már be is adta Olaszországba való beutazásának kérelmét. Az olaszok nagyon szeretik Potyát, akit még abból az időből becsülnék, amikor Potya az Ambrosiana edzője volt. Az egyik lap megírja, hogy Tóth-Potya az edzések végén állandóan futballpárbajt vívott az azóta elhunyt Scaroneval, az Uruguayak világhírű csatárával. Egy ízben Scarone leállította a labdát és előre bement, hogy az öltöző nyitva lévő ablakán rugja be, nagy távolságból. A labda valóban berepült az öltözőbe. Scarone azt hitte, hogy ezzel lefőzte Potyát, Tóth István azonban azzal kontráztott, hogy Scaronet beállította az öltöző ablakába és bementés szerint ugyanolyan távolságból, mint Scarone, a labdával teljes erővel mellbe találta Scaronet. A párbaj megszünt Scarone és Potya között és Meazza felírta az öltöző falára: Tóth — Scarone 1:0. Tóth István nagy népszerűségnek örvend Olaszországban, a Juventusban nem titkolják, hogy Tóth Istvánnal és új játékosokkal bajnokságra mennek az idén.



SPORT

Sok a panasz a bácskai játékosokra és játékvezetőkre, de a közönségre is

Az MLSz XI. Körlevele a hazatért délvidéki egyesületekhez

»Átnéztem a június 15-i és a június 22-i »Hazatérés Bajnoksága« fordulónak játékvezetői jelentéseit.

Ezekből a jelentésekből azt állapítottam meg, hogy elég sok a panasz, feltűnően sok a sportszerűtlenség, a játékosok magatartása elleni kifogás, sőt a durva játék, valamint pár esetben a közönség viselkedése is súlyosan kifogásolható.

A MLSz tudta és tisztán látta, hogy a hirtelen történt történelmi változás után nyomban meginduló labdarugóbajnokság nem fog mindig és mindenütt abban a szellemben és felfogásban lebonyolíthatni, mintahogyan az az anyaországban különösképpen az utolsó két évben kialakult. Tudtuk azt, hogy lesznek fegyelmezetlenségek, lesznek visszaélések stb... Arra is számítottunk, hogy az anyaországbeli viszonyokhoz, hogy az anyaországbeli hozzáidomulásához idő kell, mi ezt az időt a »Hazatérés Bajnoksága« küzdelmei alatt gondoljuk befejezni.

Kérem a tek. Elnökségeket, az egyesületek vezetőit, intézőit és rajtuk keresztül a játékosokat és végül kérem a játékvezetőket, hogy

minél gyorsabban törekedjenek átvenni a mi elég szigorú és fegyelmezett követelményeinket és sportszerű felfogásunkat.

A »Hazatérés Bajnoksága« alatt még elég enyhén bíráljuk meg a játékos reklamációkat, és bár milyen, akár intéző, akár játékvezetői sportszerűtlenségeket. Talán enyhén bíráljuk el a botrányokat is. Ez azonban nem jelenti azt, hogy mindig ilyen lesz a szövetség magatartása.

Szeretettel kérek minden vezetőt, játékost és játékvezetőt, hogy munkájában viselkedésében és felfogásában gyökeresen szüntesse meg azt a felfogást, ami esetleg előidézte és előidézheti ezeket a sportszerűtlenségeket. — Ujvidéki tartózkodásom alkalmával élőszóval is közöltem, hogy mi becsületes, tisztességes, sportszerű felfogást és komoly munkát kérünk és követelünk minden játékostól és vezetőitől egyaránt. A pályán, a mérkőzés alatt, előtt és utána fegyelmeknek kell lenni. A pályán mukkanás nélkül kell tudomásul venni a játékvezető intézkedéseit és az intéző ne álljon oda a közönség izgatására, hanem ő legyen a játékvezető mellett a rend és a sportszerűség biztosítója. Majdnem minden egyes forduló alkalmával érkeznek kifogások a játékvezetők munkájával szemben. Ennél a kérdésnél is tudjuk, hogy sok a javítani való. Pillanatnyilag mást nem tehetünk, mint, hogy kérjük a játékvezetőket, hogy munkájukat 100%-osan becsületesen, tisztességesen és tudásuk tel-

jes odaadásával, pártatlansággal végezzék el. Viszont a mérkőzések többi szereplőit, tehát a játékosokat, vezetőket arra kérjük, hogy

legyenek bizalommal, megértéssel a játékvezetők ténykedéseivel szemben.

Az előforduló botrányok miatt már egy-két club működését haladéktalanul szerettem volna felfüggeszteni, de nem tettem, mert erre a Körlevele, ennek a szétküldésére gondoltam, amikor megegyeztem felkértem a zöszes résztvevőket, kérésünknek, óhajainknak, követelményeinknek 100%-os betartására.

Kérem az intéző urakat, hogy ezt a Körlevelet, olvassák fel a játékosoknak és mondják meg nekik, hogy az egyesület jövő életét, működését veszélyezteti az, aki bármilyen módon szembe mer helyezkedni a szövetség irányelveivel.

Viszont figyelmébe ajánlom minden játékvezetőnek, hogy teljes munkát végezzenek. Ahol a becsületesség, a pártatlanság és tisztesség terén hiányt tapasztalunk, ott az illető játékvezetőt haladéktalanul el távolítjuk.

Kérem végül az egyesületeket arra, hogy egymás munkáját ne akadályozzák, hanem inkább segítsék. Ne vádaskodjanak, ne furják egymást, ne árulkodjanak egymásra, hanem szeretetteljes bajtársi összetartással támogassák egymást.

Egyelőre ezeket hozom az egyesületek tudomására.

A konkrét panaszok folytán még a következő kéréseim vannak:

1. A pályákon a mérkőzésekre az egyesületek hozzák rendbe, a meszelések legyenek pontosan elkészítve és az öltözők is álljanak rendesen a játékosok rendelkezésére.

2. A Szabadkai AFC pályája az egyik játékvezető jelentése szerint nem mindenben megfelelő. A pályán nagy lyukak vannak. Kérjük nevezett egyesületet, hogy ezeket a lyukakat tömésse be, még mielőtt valamilyen komolyabb szerencsétlenség keletkezne.

Szebb jövőt!...

Dr. Gidófalvy orsz. elnök

TENISZ

SZENTPÉTERI—PUNCEC MÉRKŐZÉS ZALAEGRSZEGEN!

A Zalaegerszegi MOVE vasárnap nemzetközi teniszmérkőzést rendez Zalaegerszegen. Meghívták a horvát Puncsecet és Budapestről Szentpéteri Emilt. Szentpéteri már kétszer megverte a kiváló horvát játékost. Vasárnap se mindul esélytelenül Puncsec ellen.

Július 13-án tartja első ülését az MLSz országos tanácsa

Itt határoznak az NB beosztásáról és a bajnokság kiírásáról

Az MLSz szétküldte a meghívókat az országos tanács július 13-iki első ülésére. A meghívó szerint az OT július 13-án, vasárnap délelőtt 9 órakor tartja első ülését a Vadász-utcai székházban. Az ülés tárgyszorozatán szerepel az országos elnökség jelentése az 1940/41. évi bajnoki esztendőről, továbbá az MLSz és a kerületek költségvetésének és a bajnoki rendszabályoknak a megtárgyalása, az elnökség esetleges előterjesztései s az indítványokon kívül

a Nemzeti Bajnokság beosztása, valamint az 1941—42. évi bajnoki esztendő kiírása ügyében hozandó határozatok kérdése.

Az OT július 13-iki ülésén letárgyalják

az MTK ügyét

is és határozatot hoznak.

Az Országos Tanácsnak, amely július 13-án először ül össze, az új alkotmány szerint kétféle tagja van: rendes és rendkívüli. A rendes tagok az országos elnökség tagjai és az ügyeszek (5+2 személy), az országos ügyvezető (1), országos főtítkár (1), az országos kapitányok (2), a kerületek elnökei (10), a kerületek főtítkárai (10), a JT országos elnöke és főtítkára (2) és az edzők testületének elnöke és főtítkára (2). Összesen tehát

35 rendes tag

foglal helyet az országos tanácsban, akiknek szavazati és tanácskozási joguk van.

A rendkívüli tagok (akiknek csak tanácskozási joguk van) a következők:

Az MLSz országos titkárai (5), az MLSz országos pénztárosa (1), az MLSz országos ellenőre (1), a JT országos pénztárosa és ellenőre (2), az ET országos pénztárosa és ellenőre (2) és az országos szövetségi edzők (2). Összesen 13 rendkívüli tag.

KISORSOLTÁK A SZENT ISTVÁN KUPA NÉGY ELŐMÉRKŐZÉSÉT

Hétfőn este az Elektromos Latorca-utcai pályájának klubházában megejtették az idei Szent István Kupa előmérkőzéseinek sorsolásait. A nyári futballidény legnagyobb érdeklődéssel várt mérkőzése az öltöző párosításban és időben játszák le: augusztus 2: WMFC—Kispest, augusztus 5: Elektromos—Gamma, augusztus 7: Ujpest—Törökvis, augusztus 9: Ferencváros—NAC. A négy győztes megy tovább, újabb sorsolás dönti el, hogy augusztus 12-én és 16-án melyik két csapat kerül szembe, a döntőt pedig ennek a két mérkőzésnek a győztese fogja játszani augusztus 19-én.

Rövid sport hírek

Bukovi Marci, a zágrábi Gragyan-szki éveken át volt érdemes edzője hír szerint nem ujtja meg szerződését a Gragyan-szkival és hazatér. Bukovi Budapesten telepedik le.

A magyar-német-olasz országok közötti evezősversenyeket, mint jelentették, szombaton és vasárnap tartják meg a margitszigeti Dunágyban. A mérkőzések csak magyar-olaszra korlátozódtak, mivel a németek a rendkívüli körülményekre való tekintettel lemondták részvételüket.

A Csurogi »Hunyadi SC« ellenfelet keres barátságos mérkőzésre. Szíves megkereséseket kér Sági Mihály titkár, Csurog.

Takse za pozajmljivanje vreća i ponjava

Vojni komandant grada Ujvidék izdao je pod br. 543/1941.

NAREDBU

O utvrđivanju taksa za pozajmljivanje vreća i ponjava raznih vrsta i veličina.

Čl. 1. Ova se naredba odnosi na pozajmljivane vreće i ponjava pletenja iz vlakna ma koje sirovine. Odrredbe ove naredbe ne odnose se na vreće i ponjava, pozajmljene kr. ug. domaćinstvu.

Čl. 2. (1) Pozajmljivači vreća i ponjava i trgovci mogu za vreće iz čl. 1. od neposrednog pozajmitelja po komadu i na dan najviše 2 filira naplatiti u ime pozajmnine, a od trgovaca, koji prepozajmljuju, najviše 1.6 filira po komadu i na dan.

(2) Pozajmljivači i trgovci ponjava mogu za ponjavu iz čl. 1. u površini od 96 m² od neposrednog pozajmitelja po komadu i na dan najviše 2.10 pengő naplatiti u ime pozajmnine, a od trgovaca prepozajmljivača najviše 1.80 pengő po komadu i na dan.

(3) Trgovci prepozajmljivači mogu za vreće od neposrednog pozajmitelja najviše 2 filira, a za ponjava u površini od 96 m² najviše 2.10 pengő naplatiti u ime pozajmnine po komadu i na dan.

(4) Kod pozajmljivanja ponjava veće površine od onih u alinejama (2) i (3) ima se pozajmnina sarazmerno površini 96 m² utvrditi.

(5) Pozajmnine utvrđene u alinejama (1), (2) i (3) obuhvataju i troškove opravki zbog upotrebe ili prirodnog habanja, dakle pod ovim naslovom nema mesta naplati zasebne takse.

(6) Za kvar preko redovne upotrebe ili prekomernog habanja ima pozajmitelj da snosi troškove opravke. Međutim u takvim slučajevima može zaračunati samo stvarne troškove.

(7) Podvozni troškovi terete pozajmitelja.

Čl. 3. (1) Vreme trajanja pozajmice računa se od dana otpreme iz slagališta pozajmljivača, a svršava se danom povratka. Ovo važi kako za vreće tako i za ponjava.

(2) Najkraći rok pozajmice je 5 dana.

Čl. 4. Ako pozajmitelj ne bi vratio pozajmljenu robu, dužan je u ime oštete za svaku vreću po 6.—pengő, a za svaki kvadratni metar ponjava po 10.— pengő platiti.

Čl. 5. Ova naredba stupa na snagu danom obnarodovanja.

Ujvidék, 2 jula 1941.

vitez Bayer Ferenc s. r.
General,
vojni komandant grada.

U BUDAPESTU OTVARA SE TEČAJ ZA MAJSTORE DESINFEKTORE

Gospodin kr. ug. Ministar unutrašnjih dela priređice počev od 15 septembra o. g. tečaj za zdravstvene čuvare (majstore za desinfekciju) u centralnom desinfekcionom zavodu prestonice Budapešt. Na tečaj mogu se prijaviti lifa, koja još nisu navršila 35 godina, nekažnjena i sa školskom spremom bar 6 razreda osnovne škole.

Podrobni uslovi za prijem na tečaj mogu se saznati kod kr. ug. fizikata (Ujvidék, Andrassy-u. 1, na prizemlju) gde se imaju prijaviti i kandidati najdalje do 10 jula o. g. jer po isteku toga roka ne može niko biti primljen. Dr. Molnar Gyula, s. r., zdravstveni referent.

Ujvidék, 30 juna 1941 godine.

vitez Bayer Ferenc s. r.
General,
vojni komandant grada.

Utvrđena je nadnica poljoprivrednih radova

OBJAVA

o utvrđenim poljoprivrednim nadnicama na području oslobođene Bačkobodruške županije

Grupisanje nadničara i sezonskih radnika

U I. klasu spadaju muški radnici, koji su navršili 19 godina i koji su sposobni za težak rad (n. pr. kosidba, tovarenje u džakove).

U II. klasu spadaju radnici: a) ženski u punoj sposobnosti rada između 17—55 godina. b) muš-

karci sa potpunom sposobnošću za rad između 16 i 19 godina, c) za težak rad nesposobni muški radnici, koji su navršili 19 godina.

U III. klasu radnika spadaju a) muškarci ispod 16, a ženske ispod 17 godina, b) muškarci ispod 60, a ženske ispod 55 godina.

I. Nadnica na sat i dan poljoprivrednih radnika.

	bez ishrane			sa ishranom		
	I.	II.	III.	I.	II.	III.
nadnica na sat	0.40	0.34	0.26	0.32	0.27	0.20
12 časova nadnica od 26 juna do 15 avgusta 1941.	4.80	4.08	3.12	3.84	3.24	2.40
11 časova nadnica od 16 avgusta do 31 avgusta 1941.	4.40	3.74	2.86	3.52	2.97	2.20

Ovde navedene nadnice pripadaju radnicima u celosti samo u tom slučaju, ako dotični radnik prema gornjem vremenskom periodu potpuno obavlja radove. Vreme od 12—11 časova dnevno mora se prema tome u stvarnom radu sprovesti, a ovde se ne računaju odmori za ishranu. Ukoliko bi neki radnik skratio gornje radno vreme iz ma kog razloga, njegova nadnica biće takode skraćena, odnosno svedena sa onoliko, koliko je časova manje radio.

Pri vršenju težih poslova vezanih za naročitu stručnu spremu (kosidba, prskanje, vršidba, tovarenje u džakove, zbrinjavanje stoke) pripada radniku sa 20% veća nadnica na sat odnosno na dan, no što je to gore utvrđeno. Dok za vršenje lakših radova (prikupljanje semenja, sušenje lekovitih biljaka, berba voća ili grožđa) pripada radniku sa 15% manja nadnica na sat ili dan, no što je gore utvrđeno.

Za obavljene nadničarske radove danima određenim za odmor pripada sa 25% veća nadnica, no što je gore utvrđeno.

II. Nadnica sezonskih radnika (mesečara, paušalno)

(Mesečna nadnica sezonskih radnika, zaposlenih najmanje 6 meseci za vreme trajanja sezonskih radova, paušalnih i mesečara).

Kod radnika I klase bez hrane: 300 kg žita na pola i 20 Pgő; sa hranom: 200 kg. žita na pola i 10 Pgő.

Kod radnika II klase bez hrane: 200 kg žita na pola i 16 Pgő; sa hranom: 160 kg. žita na pola i 8 Pgő.

Kod radnika III klase bez hrane: 180 kg. žita na pola i 12 Pgő; sa hranom 120 kg. žita na pola i 6 Pgő.

(Pod Hitom na pola ima se podrazumevati 50% pšenice i 50% raži).

Sezonskim radnicima sa hranom pripada na ime mesečne hrane:

4 kg slanina
20 kg. jednolikog hlebnog brašna,
8 kg. brašna za kuvanje,
14 kg. krompira,
1 kg. masti,
2 kg. govedjeg ili 3 kg. ovčijeg mesa,

3. kg. suvog mahunastog povrća
1 kg. soli
1 lit. sirćeta i

2 Pengő za nabavku začina.

Poslodavac može u ime nagrade 10% gorenavedene nadnice odobriti posloprimcu, ako rad dotičnog radnika nadmašuje prosečnu meru.

III. Kosidba.

Za kosidbu jesenjih i prolećnih žitarica poslodavac dužan je radnicima pored hrane na ime nadnice isporučiti jedanaesti deo jesenjih i prolećnih žitarica pokošenih i u

snopove vezanih i krstovima smeštenih. Risanje vrši se po krstovima, dakle 1/11 deo slame i pleve pripada takode radniku.

Ako otpaci po radniku budu grabljeni, radniku takode pripada 11 deo otpadaka od snopova i krstova. Ako poslodavac daje grablju za grabljenje i konja, radnik ima od zrna 2 kgr. po kat. jutru poslodavcu ustupiti od svoje zarade. Vezanje u snopove i slaganje u krstove, je i u takvim slučajevima dužnost radnika.

Najmanja mera prinadležnosti u hrani, koju je poslodavac dužan radniku isporučiti za vreme trajanja kosidbe (dve nedelje) jeste sledeća: 2 kg. slanina, 15 kg. jedinstvenog hlebnog brašna, 5 kg. brašna za kuvanje, 10 kgr. krompira, 0.50 kg. masti, 1 kg. govedjeg ili 3 kg. ovčijeg mesa, 1.5 kg. suvog mahunastog povrća, 0.50 kg. soli, 0.5 lit. sirćeta, 14 lit. mleka i 1. Pengő za nabavku začina.

Ukoliko radnik ne bi primao hranu, pripada mu deseti deo jesenje i prolećne žitarice. Podela ostataka vrši se na isti način kao pri primanju hrane, no s tom razlikom, da u takvim slučajevima dobiju deseti deo. Padela vrši se iz krstova i ovom zgodom, tako da deo slame i pleve takode pripada radniku.

U slučajevima određene nadnice sa hranom ima poslodavac 100 kg. a bez hrane 110 kgr. u prvoklasnom zrnu platiti po katastarskom jutru od pokošene žitarice.

Za slučaj elementarne štete kaucija (eventualna nadnica) pored hrane 70 a bez hrane 80 kg po kat. jutru, ali u tim slučajevima nema prinadležnosti u slami.

Deo pokošene žitarice, koji pripada radniku, ima poslodavac sopstvenom zapregom prikupljati, sopstvenom mašinom i pogonskim materijalom vršiti, ali na taj način, da su radnici dužni dati ručni rad kako za prikupljanje, tako i za vršidbu. Ukoliko poslodavac ne bi imao vrsaču mašinu, dužan je za vršidbu risa najmiti i plaćati vrsaču mašinu.

Ručni rad imaju i u ovim slučajevima risari dati, izuzetkom mašinovođe i ložača. Vršeno zrno ima poslodavac otpremiti u stan radnika, a ako su radnici najmljeni iz drugih krajeva, do najbliže železničke stanice, a u obema slučajevima bez ikakve protuusluge. Odnosnje slame i pleve dužnost je radnika. Prinadležnost u slami i plevi, pripadajući radnicima sa strane, dužan je poslodavac na zahtev radnika preuzeti po dnevnoj ekonomskoj ceni.

Takode poslodavca terete troškovi podvoza radnika, njihovih ličnih potreština, alata i prinadležnosti u žitaricama od mesta rada do najbliže železničke stanice kolima, kao i

železnička karta od mesta rada do železničke stanice, koja leži najbliže mestu stanovanja radnika.

Dužnost je poslodavca, i to bez protivusluge, da se pobrine, kako bi radnici snabdeveni bili zdravom i svežom pijaćom vodom za vreme trajanja kosidbe, a ukoliko u daljini od 1 kilometra se ne bi nalazio bunar.

Za gore utvrđenu nadnicu radnik je dužan letinu dobro pokositi, ostavljajući po mogućnosti što manju strnjiku, pokošenu žitaricu u čvrste snopove vezati i snopove u krstove slagati. Ako bi oluja raznela krstove, ili da bi isti pokisli, sušene i ponovo slaganje u krstove dužnost je radnika sve do vremena deobe, ili najviše 15 dana po obavljenoj kosidbi, a za ovaj višak rada radnik nema prava na posebnu nagradu.

Na zahtev poslodavca radnik je dužan učestvovati u radovima unošenja letine sa radnikom prve klase, a uz nadnicu od 4 Pengő sa hranom ili 5 Pengő bez hrane. Kosidbi kod gazda do 100 jutara dužni su učestvovati i u vršidbi uz vršidbenu nadnicu, niže naznačenom.

Pri kosidbi graška poslodavac je dužan radniku po kat. jutru 80 kg. sa hranom, ili 100 kg. bez hrane placati.

Pri kosidbi lanjika, mešavine trljenog lanjika, proje, muhara deteline u semenu, lucerne u semenu itd. radniku pripada od žetvenog prinosa 10 deo sa hranom, a 11 deo bez hrane. Radnik ima prava, da umesto risarske nagrade traži nadnicu po komadu, a u takvim slučajevima radniku pripada po kat. jutru 100 kg. sa hranom, a 110 kgr. bez hrane čiste pšenice. Za gornje risarske nagrade i nadnice po komadu dužan je dati ručni rad bez posebne naknade prilikom unošenja žitarice i slaganja u kamare.

Vršidba.

Za vršidbu plaća poslodavac (bilo gazda, ili preduzimač vršidbe) 3.5% sa hranom ili 4% bez hrane od vršenih žitarica, kako one iz mašine izlaze. Dodavaocima pripada još preko gornje nadnice dnevno i po osobi 5 kg. žita, bilo ako ih radnici sami, ili poslodavac ih posebno pozove na posao uostalom i dodavaoci spadaju u radnike za vršidbu, te prema tome oni takode učestvuju u postotnoj deobi. Dodavaocima je dužnost da za vreme mirovanja posla čuvaju i čiste mašinu.

Oboveze poslodavaca istovetne su kao i kod kosidbe, a radnici dužni su za gornje nadnice obaviti sve poslove u vezi sa vršidbom, a isto tako obaviti slaganje u kamare slame i pleve.

Transport mašine od jednog mesta do drugog dužnost je sopstvenika, gu davati pri guranju mašine na međutim radnici su dužni ručnu snakraču udaljenost.

Ujvidék, 22 juna 1941.

Novákovits Béla s. r.
General,
komandant administrativne grupe Južne armije

U PONEDEONIK POSLEPODNE OTVARA SE TEČAJ ZA KUVANJE

S obzirom na to što je veliki deo gospoda, koje se interesuju za tečaj za kuvanje, a zbog zauzetosti u prepodnevnom časovima, tražio popodnevnu nastavu, obaveštavam zainteresovane, da će se počev od 7 jula o. g. (ponedeonika) održati i popodnevni tečajevi za kuvanje.

Prijave primaju se u zgradi berze rada (Vak Bottyán-u.) kod pretstojnice tečaja svakodnevno od 9—12 časova.

vitez Bayer Ferenc s. r.
General,
vojni komandant grada.

